

Z obsahu:

**Bránit kulturu života,
která spojuje svobodu
a pravdu**

Jan Pavel II. při
generální audienci
10. února 1999
– strana 2 –

**Nábotova příhoda se
denně opakuje**

Lorenzo Capeletti
– strana 4 –

**Modlitba v zahradě
Getsemanské**

Je třeba vstoupit do
Getseman a zakusit
jejich opuštěnost,
abychom zadrželi
dorážející vlnu zla...
– strana 6 –

Svatost jako poslání

Ignác de la Poterie
– strana 8 –

**Svatý Konstantin –
Cyril, filozof**

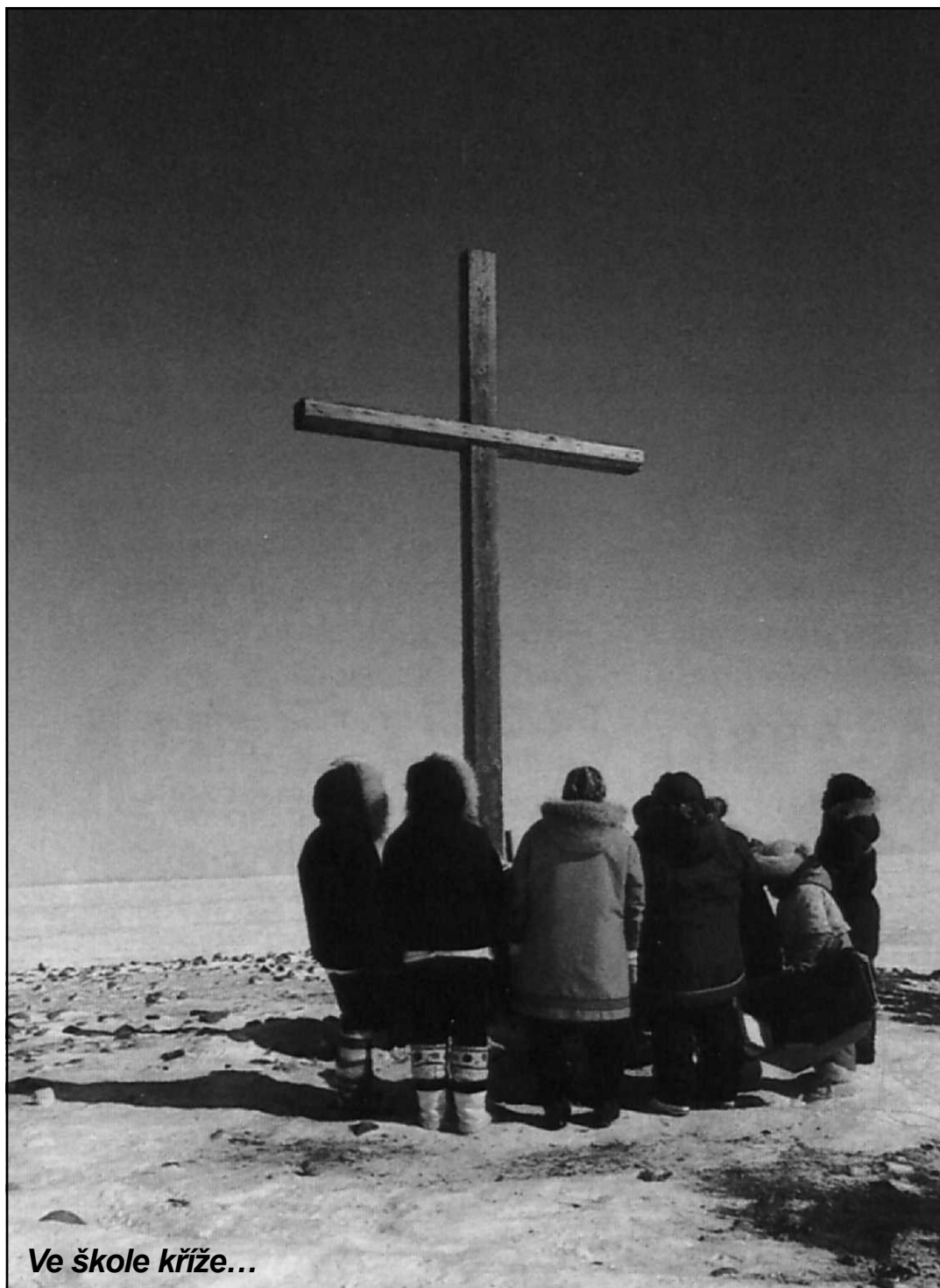
Miroslav G. Richter
– strana 9 –

Boží cestou

Bílá kronika
– strana 12 –

**K současné situaci
CÍRKVE – STÁT**

P. ThMgr. Daniel
Herman, tiskový
mluvčí ČBK
– strana 13 –

Ve škole kříže...

Bránit kulturu života, která spojuje svobodu a pravdu

Ustavivně živé jsou ve mně dojmy z mé poslední pouti do Mexika a Spojených států a chci se s vámi o ně podělit.

Závěry amerického synodu

Má duše spontánně skládá Pánu díky: ve své prozřetelnosti mi dovolil, abych se vrátil do Ameriky po dvaceti letech od své první zahraniční cesty, abych u nohou Panny z Guadeloupe uzavřel mimořádný synod amerických biskupů, který se konal ke konci roku 1997. Analýza a návrhy tohoto shromáždění, jaké se už konalo, pokud jde o Afriku, a jaké bude nyní následovat, pokud jde o Asii, Oceánii i Evropu, shrnul jsem do apoštolské exhortace pod titulem *Ecclesia in America*, kterou jsem oficiálně předal adresátům v Městě Mexiku.

Chtěl bych nyní zopakovat svá nejsrdčejší poděkování těm, kteří se přičinili o uskutečnění této pouti. Především jsem vděčen prezidentům Mexika a Spojených států, kteří mě uvítali s velkou upřímností; arcibiskupům Mexika a Saint Louis a jiným ctihodným bratřím v biskupské službě, kteří mě vroucně přijali. Děkuji kněžím, řeholníkům a řeholnicím a nespočetným bratřím a sestrám, kteří mě provázeli s takovou vírou a zápallem v oněch dnech milosti. Prožili jsme spolu vzrušující svědectví »setkání s živým Ježíšem Kristem v obrácení, společenství a v solidaritě«.

Hvězda nové evangelizace

Plody historicky prvního celoamerického synodu jsem položil **k nohám Matky Boží v Guadeloupe**, pod jejíž mateřskou ochranou se rozvíjela evangelizace Nového světa. Právě ji vzýváme dnes jako hvězdu nové evangelizace. Proto jsem rozhodl, aby její liturgická připomínka **12. prosince**

se na celém americkém kontinentu slavila jako svátek.

Podle příkladu Nejsvětější Panny Marie přijala Církev v Americe dobrou novinu evangelia a v průběhu takřka pěti století zrodila mnoho lidí ve víře. Nyní – jak to ohlašovalo heslo návštěvy v Mexiku: »Rodí se milénium, posilněme víru« – křesťanská společenství Severní, Střední i Jižní Ameriky a karibské oblasti jsou pozvána **k obnově ve víře**, aby rozvíjela stále silnější solidaritu. Jsou pozvána ke spolupráci v koordinaci pastoračních projektů tak, aby každé z nich vneslo do společného úsilí vlastní duchovní i hmotné bohatství.

Tento duch spolupráce je přirozeně nezbytný také na občanské úrovni, a proto vyžaduje **společné etické postoje**, což jsem měl možnost zdůraznit na setkání s diplomatickým sborem v Mexiku.

Naděje pro Nový svět

Křesťané jsou *duší a světem* světa: připomněl jsem tuto pravdu ohromné mase lidí shromážděných na nedělní Eucharistii na autodromu v hlavním městě Mexika. Všem a zvláště mládeži jsem adresoval výzvu, která je obsahem Velkého jubilea: **aby se obrátili a šli za Kristem**. Na papežovu výzvu odpověděli Mexičané neobyčejným nadšením, v jejich tvářích, v jejich horoucí víře, v jejich uvědoměném přilnutí k evangeliu života jsem ještě jednou našel potěšující znamení naděje pro velký americký kontinent.

Hmatatelně jsem se dotkl těchto znamení také při **setkání se světem utrpení**, tam, kde lidská láska a solidarita dokážou v slabosti přítomnit sílu a starostlivost zmrtvýchvstalého Krista.

Ve Městě Mexiku byl Aztécký stadión, proslavený sportovními závody, místem neobyčejných chvil modlitby a slavení za účasti představitelů všech pokolení XX. století, od nejstarších až po nejmladší; bylo to skvělé svědectví, **jak dokáže víra sjednotit generace** a umí odpovědět na výzvu každého období života.

Naděje v mladé generaci

V tomto přelomu století i tisíciletí Církev v Americe i na celém světě vidí v mladých křesťanech nejkrásnější a nejslibnější **ovoce své práce a svých utrpení**. Mám nesmírnou radost, že jsem se jak v Mexiku, tak ve Spojených státech potkal s velikým množstvím mladých. Ukázali svou nadšenou a současně rozváznou a soustředěnou účastí, svými potlesky během promluvy, ve které jsem představil náročné aspekty křesťanských záměrů, že **chtějí být tvůrci nové etapy odvážného svědectví, činné solidarity, velkodušně angažovanosti ve službách evangelia**.

Obrana života a rodiny

Toužím dodat, že jsem se setkal s americkými katolíky velmi citlivými a zaangažovanými do obrany života a rodiny, nerozlučných hodnot, které představují velkou výzvu pro současnost i budoucnost lidstva. Tato moje cesta znamenala v určitém smyslu **velkou výzvu Americe, aby přijala evangelium života a rodiny**; aby s intelektuální a morální důsledností odmítala a bojovala proti všem formám násilí vůči lidské osobě od jejího početí až do přiro-

rozené smrti. **»Ne« k potratům a k eutanázii; dosti zbytečného uplatňování trestu smrti; »ne« k rasismu a týrání dětí a žen a domorodců; je třeba skoncovat s obchodem se zbraněmi a s narkotiky a s ničením životního prostředí.**

Abychom zvítězili v této bitvě, je třeba bránit kulturu života, která **spojuje svobodu a pravdu**. Církev každodenně pracuje v tomto směru tím, že hlásá Krista, pravdu o Bohu i pravdu o člověku. Působí především **v rodinách, které představují svatyně života**: neboť v rodině se učíme svobodě, která roste na solidních morálních zásadách a v podstatě na Božím zákoně. Amerika bude moci sehrát ve světě a v Církvi významnou roli jen tehdy, jestliže bude chránit a rozvíjet ohromné duchovní i společenské dědictví svých rodin.

Mexiko a Spojené státy, dvě země, které dobře reprezentují různorodé bohatství amerického kontinentu i jeho protiklady. Církev hluboce zakořeněná v kulturní a duchovní tkáni společnosti vyzývá všechny, aby se **setkali s Ježíšem Kristem, který i dnes je »cestou obrácení, společenství a solidarity«.**

Toto setkání pod mateřskou ochranou Matky Boží z Guadeloupe trvalým způsobem poznamenalo dějiny Ameriky. Přimluvě patronky tohoto milovaného kontinentu světuji přání, aby setkání s Kristem bylo majákem národům Nového světa v tisíciletí, které má již začít.

Bolletino Vaticano

Překlad -Iš-

Mezitulky a zvýraznění redakce Světla

Boží volání

Zamyšlení nad nedělními
liturgickými texty

**To je můj milovaný Syn,
toho poslouchejte**

Cítíš se nesvůj, když se ti zdá, že tě někdo chce »vodit za ruku«? Pokus se vydržet to ještě při tomto nedělním zamyšlení. Pros Ducha svatého, aby ti při četbě dnešních čtení dal nahlédnout do skutečnosti, že všechny milosti a dary, kterých se ti dostalo, závisely také na tom, že ti, které Bůh vyvolil, se dali vést poslušně jeho voláním. Přenes se do pravěkého Uru a pojď se přesvědčit, že Bůh myslí i na tebe, když vyzývá praotce Abrama, aby vykročil bezvýhradně za Božím voláním.

To, co zde Hospodin žádá od svého služebníka, jistě není maličkost: *Vyjdi ze své země, ze svého příbuzenstva, ze svého otcovského domu, jdi do země, kterou ti ukážu.* Pro Abrama je cizina dokonale neznámou zemí. Nemá nikoho a nic, odkud by se o ní mohl něco dovědět. Doposud nacházel svou jistotu a bezpečí v prostředí své rodiny a svého rodu. Od nynějška uprostřed všech nadcházejících nebezpečí bude jeho jistotou jen Hospodinovo slovo. Abram souhlasí, a tak ti ukazuje, jak je možno uvěřit Hospodinu a spolehnout se na jeho zaslíbení.

Když se patriarcha vydává do neznáma na obtížnou cestu dlouhou několik set kilometrů, pak je to také proto, že je si vědom odpovědnosti, která je spojena s jeho povoláním: *V tobě budou požehnána všechna pokolení země.* Pouč se z jeho případu, že Hospodin od počátku touží rozdělovat své milosti a svá požehnání skrze lidské prostředníky, které si povolává a kteří se mu s ochotou a poslušností dávají k dispozici. To, co Bůh s tebou zamýšlí, se nikdy netýká pouze tebe. Plány jeho milosti dokonce daleko přesahují všechnu tvou i nejsmělejší představivost. Třeba jsi ten nejposlednější z posledních, a přece i skrze tebe se může dostat Pánovo požehnání přemnohým. Nezdráhej se, chce-li tě pověřit, abys hospodařil s jeho milostí, na kterou čeká možná více duší, než můžeš tušit.

Nesmí tě tedy překvapit, když tě Pán volá, abys opustil své dosavadní zvyklosti, abys vyšel ze svého způsobu života a vztahů, ve kterých ses neužitečně zabydlel. Dodej si odvahy a vykroč za jeho hlasem do neznáma, do situací, které jsou zatím možná cizí pro tebe, ale zcela jistě nejsou neznámé pro tvého Otce, který to všechno dobře zná a bezpečně ví, kam tě posílá. V plné důvěře v prozřetelnou Boží lásku máš nastoupit vy-

tyčenou cestu, ať je jakkoliv daleká, neznámá a obtížná. Nemusíš se jí však obávat, protože tě na každém kroku bude provázet ten, který tě povolal a který má nejvyšší zájem, abys došel tam, kde tě čeká jeho od věčnosti připravené zaslíbení. *Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo doufají v jeho milost.*⁽¹⁾

Za to, že si tě vyhlédl a vyvolil, nemůžeš být ve skutečnosti nikdy dost vděčný. Apoštol Pavel tě ujišťuje, že se tak nestalo pro nějakou tvoji zásluhu, *že bys něco vykonal*, nýbrž že Pán *rozhodl tak pro svou milost*. Splnit poslání, které pro nás Boží Prozřetelnost vyhradila, je také nejjistější cestou k vlastní záchráně. *On nás zachránil a povolal svým svatým povoláním.* Tím, že tě Bůh volá, ukazuje, jaký má zájem na tobě i na těch, které chce světit tvé péčí.

Aby dodal tvé důvěře jistotu, odvádí tě nyní Boží Duch spolu se třemi vyvolenými na horu Tábor. Bůh Otec ti tu představuje jako nejdokonalejší pravzor všech povolanych svého vlastního Syna. Je to právě Ježíš, v němž se naplňuje zaslíbení, které slyšel Abram. On je tím potomkem Abrahamovým, v němž *budou požehnána všechna pokolení země.* To je také obsahem rozhovoru, který tu s proměněným Ježíšem vedou Mojžíš a Eliáš. Poslouchej dobře, o čem je řeč: *Mluví o jeho smrti, kterou má podstoupit v Jeruzalémě.*⁽²⁾

Petr ani netuší, jak pravdivá jsou jediná slova, která jej napadla, i když je pronáší ve zmatku: *Pane, je dobré, že jsme zde.* Ano, je dobré, že jsi zde, že můžeš být podruhé svědkem, jak Otec veřejně vyznává, jaké má zalíbení v poslušnosti svého Syna: *To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte.* Poslouchej jej dobře, chce tě naučit poslušnosti, aby mohl nebeský Otec i v tobě nacházet své zalíbení. Ježíš sám se však *naučil poslušnosti utrpením.*⁽³⁾ Pros jej pokorně, abys měl dostatek odvahy a právě ve chvílích mimořádného povznesení s ním dokázal hovořit o jeho i o svém utrpení.

Je třeba, abys z této hory sestoupil s hlubokým přesvědčením, že čím větší je milost, kterou máš svou poslušností k Božím voláním zprostředkovat, tím větší musí být tvoje ochota přijímat kříž. Je to bezpečná cesta, *jak dospět k životu a k nesmrtelnosti*, a to nikoliv sám, ale spolu se všemi, jimž máš svou poslušností zprostředkovat milost *pro zásluhy Ježíše Krista.*

Pane, co mám dělat?⁽⁴⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ resp. žalm 33; ⁽²⁾ Lk 9,31;

⁽³⁾ Žid 5,8; ⁽⁴⁾ Sk 22,10

Liturgická čtení

1. čtení – Gn 12,1–4a

Hospodin řekl Abramovi: „Vyjdi ze své země, ze svého příbuzenstva a ze svého otcovského domu do země, kterou ti ukážu. Udělám z tebe veliký národ a požehnám ti, oslavím tvé jméno a budeš pramenem požehnání. Požehnám těm, kdo ti budou žehnat, a prokleji ty, kdo tě budou proklínat. V tobě budou požehnána všechna pokolení země.“ Abram se vydal na cestu, jak mu řekl Hospodin.

2. čtení – 2 Tim 1,8b–10

Milovaný!
Bůh ti dej sílu, abys nesl jako já obtíže spojené s hlásáním evangelia. On nás spasil a povolal svým svatým povoláním, a to ne pro naše skutky, ale z vlastního rozhodnutí a pro milost, kterou nám dal v Kristu Ježíši před dávnými věky. Ale to se projevilo teprve nyní, když přišel náš spasitel Kristus Ježíš. On zlomil moc smrti a přinesl nám světlo nepomíjejícího života v evangeliu.

Evangelium – Mt 17,1–9

Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn: jeho tvář zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo. A hle – ukázal se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají. Petr se ujal slova a řekl Ježíšovi: „Pane, je dobře, že jsme tady. Chceš-li, postavíme tu tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“

Když ještě mluvil, zastínil je najednou světlý oblak, a hle – z oblaku se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení; toho poslouchejte!“ Jak to učedníci uslyšeli, padli tvářmi k zemi a velmi se báli. Ježíš přistoupil, dotkl se jich a řekl: „Vstaňte, nebojte se!“ Pozdvihli oči a neviděli nikoho, jen samotného Ježíše. Když sestupovali z hory, přikázal jim Ježíš: „Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud nebude Syn člověka vzkříšen z mrtvých.“

Nábotova příhoda se denně opakuje

Byl jednou jeden muž a jmenoval se Nábot. Měl v Jizreelu vinici, která vyvolávala závist Achaba, samařského krále. Aby ji získal, dělal Nábotovi různé návrhy, ale Nábot odmítal: *Chraň mě Hospodin, bych ti dal dědictví po svých otcích*. Král se cítil ve své pýše uražen. Jeho ženě neunikla špatná nálada manželova, a proto mu slíbila: »Já ti Nábotovu vinici opatřím.« Poručila starším, aby našli dva ničemné muže jako falešné svědky. Měli Nábotu veřejně obvinít, že zlořečil Bohu a králi. Domluveno, vykonáno. Nábot byl ukamenován a Achab získal vinici. Tato příhoda z 21. kapitoly 1. knihy Královské není žádnou pohádkou. Je sice stará, pochází z poloviny devátého století před Kristem, ale každodenně se opakuje. *Nabuthae historia tempore vetus est, usu quotidiana*, říká sv. Ambrož ve svém díle *De Nabuthae*,

cen.« (1,1) Máme-li být upřímní, nechce se nám přes všechnu zvědavost uvěřit, že se Nábotova historie denně opakuje. Když se dobře podíváme, co se dnes děje, abychom lépe porozuměli tomu, co se stalo tehdy, pak musíme mít před očima to, co viděl sv. Ambrož: postavy, hlasy a nezaměnitelné rysy Achabů a Nábotů tehdejší doby. Musíme se z obecných i zvláštních důvodů spokojit s rekonstrukcí, kterou nám historik ve svém textu nabízí, abychom si mohli podle těchto informací představit, jak vypadal Milán ve čtvrtém století.

Můžeme z toho poznat, že celý Západ se nacházel v demografické krizi, která souvisela s deflační měnovou politikou doby, s všeobecným poklesem produktivity, úpadkem obchodu a s rostoucí chudobou. Itálie se skládala ze dvou vikariátů, z Vicariatus Italiae na seve-

Těmito slovy ve spisu *De Nabuthae (O Nábotovi)* napomínal sv. Ambrož své současníky. Nazval jej tak podle jednoho chudého z bible, který musel odporovat tehdejšímu vládcovi Židů.

a nestydaté bohatnutí některých jedinců vyvolávalo velkou zlost, při čemž mnozí z těchto boháčů byli křesťané. Představme si sv. Ambrože: Byl to pragmatický pozorovatel. Nechápal víru jakožto vzdělávací projekt. Od víry k politice, od politiky k víře, to byla jeho cesta.

V jeho spisu *O Nábotovi* na prvý pohled vyniká stěžejní motiv: Ten, kdo je opravdu chudý, je boháč, nebo naopak: Boháč není skutečný chudák, on je žalostně chudý, protože dychtí po tom, co náleží druhému. Jeho závist nezná »žádnou ochotu k pokoře, nýbrž jen oheň chamtivosti« (2,8). Jedná se o určitou formu bláznovství. Přesně tak bláznivé je mrzoutství Achaba, který po Nábotově odmítnutí nemůže jíst ani spát. Zcela jiného druhu je půst chudého, který nic nemá a může se postit nikoliv dobrovolně, nýbrž jen pro Boha a z nutnosti (4,16).

Ale to ještě není to nejvládnější bláznovství. Ještě bláznivější totiž je, že bohatý vůbec nechce vlastnit, nýbrž chce jiného vyloučit z vlastnictví. To vedlo již tehdy k zničujícím hospodářským výsledkům. A dnes to není nic jiného. Bohatý říká: »Zatímco čekám, že ceny stoupnou, odložil jsem obyčej praktikovat bliženskou lásku. Količka chudým jsem mohl minulý rok svým obilím zachránit život? Tento výnos, který se neměří penězi, ale milostí, byl by mě udělal šťastnějším. Chamti-

vost se vždy zruinuje přebytkem zboží, protože vede k nedostatku potravin. Vysoký výnos přispívá k blahu všech, zatímco nouze z hladu slouží jen chamtivci. Ten se těší více z vysokých cen než z nadbytku zboží a vlastní raději to, co si může schovat, než to, co může prodávat spolu s ostatními.« (7,33.35) Bohatí se současně domnívají, že jenom oni mají právo na život. Jenomže to odporuje přírodě. »Proč vyháníte toho, s nímž máte stejnou přirozenost, a děláte si nárok, že budete jen vy sami vlastníky této přirozenosti? Země byla stvořena jako společné dobro pro všechny, pro bohaté i pro chudé.« (1,2)

V padesátých a šedesátých letech vyprovokovalo toto dílo svým obsahem četné diskuse. Dílo *De Nabuthae* se dokonce objevilo na titulních stránkách deníku italských komunistů *L'Unità* a o několik dní později psal *L'Osservatore Romano* na prvních stránkách o »teologickém komunismu« sv. Ambrože. Sv. Ambrož však ve svém díle vyjadřuje jasně to přesvědčení, které přináší církevní sociální učení popsané v encyklice *Lva XIII. Rerum novarum*: Vlastnictví je ve službách obecného blaha. Nebo jak to sv. Ambrož formuluje v knize *De officiis* (1,28,132), »všechny stvořené věci na zemi jsou určeny k užítku všech lidí a lidé jsou, pokud jde o ně, stvořeni jako navzájem rovní, aby si totiž mohli navzá-

Zvířata i lidé hledají v odpadcích něco k snědku

kteří je pojmenováno podle chudého, který se vzepřel pannonníku své doby.

»Achab nepřišel na svět jen jednou, ne, je to ještě horší. Achab se rodí každý den a nikdy nevymře. Když jeden odstoupí, několik dalších hned povstane. Nebyl zabit jen jeden Nábot; každý den je Nábot utlačován, každý den je Nábot utrá-

ru se svými městy jako Milán, Turín a Ravenna, a k němuž patřilo i dnešní Švýcarsko, a Vicariatus Romae, ke kterému patřila střední a jižní Itálie s ostrovy a hlavní město. Zmíněná krize postihla především sever, kde žil tehdy velký počet tzv. »zahraničních barbarů«. Rozšiřování velkopanství na úkor malých zemědělců

jem pomáhat.« Jinými slovy, sv. Ambrož nevytváří žádnou kulturní originalitu, pokud jde o chápání otázek vlastnictví, nýbrž směřuje přímo k politickému a současně křesťanskému cíli: přerozdělení statků od bohatých na chudé je jediný způsob, jak je udělat užitečnými jak pro bohaté, tak pro chudé: »Věci jsou dobré, když je dáš chudým. Tak si uděláš z Boha svého dlužníka, jako kdybys mu půjčil nějaký zbožný skutek. Věci jsou dobré, když otevřeš stodoly pro spravedlnost, aby se staly chlebem pro chudé, životem pro nuzáky, očima pro slepé, otci pro sirotky. Vlastníš to, čím můžeš konat dobro. Proč váháš? (...) Jen se podívej, který Dlužník ti za to děkuje: *Ústa spravedlivých chválí toho, kdo velkodušně rozděluje chléb, a oni dosvědčí jeho dobrotu.*

Milost působí, že Bůh Otec bude tvým dlužníkem, který jako dlužník dobrého věřitele zaplatí i s úrokem za pomoc, kterou obdržel chudý. Milost působí, že tvým dlužníkem bude Syn, který řekl: *Hladový jsem byl, a nasýtili jste mě; žíznil jsem, a dali jste mi napít, byl jsem cizinec, a vy jste mě přijali, byl jsem nahý, a oděli jste mě. Neboť on říká, že co bylo*

dáno jednomu z nejmenších, to bylo dáno jemu. (7,36-37; 14,59)

Ale bohatý staví proti této výzvě běžný názor, že na chudých spočívá Boží prokletí, a proto nemá žádný smysl jim něco dávat. Aniž by s touto námitkou dlouze diskutoval, odpovídá sv. Ambrož: »Nejednej s druhým podle toho, co zaslouhuje. Milosrdenství rozděluje nikoliv podle zásluh, nýbrž spěchá s pomocí v nouzi, pomáhá chudým a nezkoumá, kdo je spravedlivý.« Protože Ambrož ví, že hledání »vlastní spravedlnosti« je výchozím bodem strašlivé spirály, která vede někdy až k vraždě. »Jsi smutný, protože bys chtěl najít takovou míru spravedlnosti, abys druhého obral, a neoloupil: Já (a nyní mluví bohatý Achab) mám svá práva a mám své zákony. Pomlouvám, abych mohl oloupit. Aby mohlo být vlastnictví chudého uloupeno, bude postižen jeho život... S jakou jasností je zde popsáno jednání bohatých. Jsou smutní, když nemohou uloupit statky těch druhých. Zřikají se jídla, ale nikoliv, aby přemohli hřích, nýbrž aby se snáze mohli dopustit zločinu. Můžeš se na ně podívat, jak jsou horliví, dokonce pokorně a vytrvale

přicházejí do kostela, aby si zasloužili úspěch pro svůj zločin.« (9,41; 10,44)

Ale taková bohoslužba nestačí k tomu, aby odvrátila hrozící meč, který se zdvihá nad bohatými. »Pro strašnou smrt, kterou připravil druhým, je sám odsouzen, aby zaplatil vlastní strašlivou smrtí.« (11,48) Jak jsme viděli, není jeho zbožnost žádnou pravou zbožností, nýbrž »krvavou žádostivostí«, *cruenta luxuries* (11,49), a nebude mu k prospěchu: »Přineste Pánu Bohu své dary, splácejte mu v osobách chudých, obdarujte ho v nuzácích, půjčte mu jako tomu, kdo je v nouzi, neboť ničím jiným nemůžete odčinit své hanebné skutky. Udělejte si dlužníka z toho, jehož se bojíte jako mstitele.« (16,67) Zatímco bohatý může své viny oplakávat a dávat chudým, chudý se může jen modlit: »Modlete se a děkujte Pánu, vašemu Bohu, vy všichni, kteří mu přinášíte dary, děkujte, vy chudí, neboť Bůh se nedívá na původ. Ti druzí hromadí bohatství, shrabují na hromadu peníze, kupí poklady ze zlata a stříbra; vy, kteří nemáte nic jiného, modlete se, modlete se vy všichni, kteří máte jen to, co je cennější než zlato a stříbro.« (16,68)

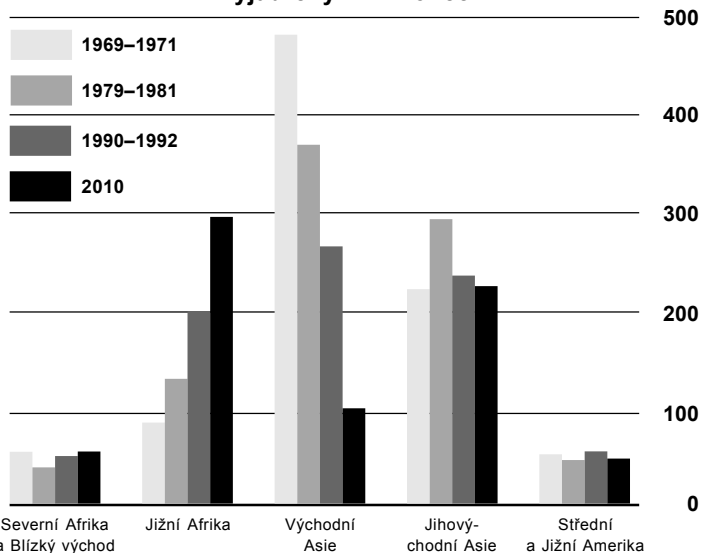

Kristovo dědictví

»Chudý a slavný Nábót«, jak jej nazval *L'Osservatore Romano*, je však současně ještě něčím jiným. Nábót není jen obrazem chudého v Izraeli. Ve svém odmítnutí vydat vinici (*Chraň mě Hospodin, abych ti vydal dědictví po svých otcích*) je Nábót obrazem strážce nad *depositum fidei*, nad pokladem víry. Ve svém boji proti ariánům vzpomíná

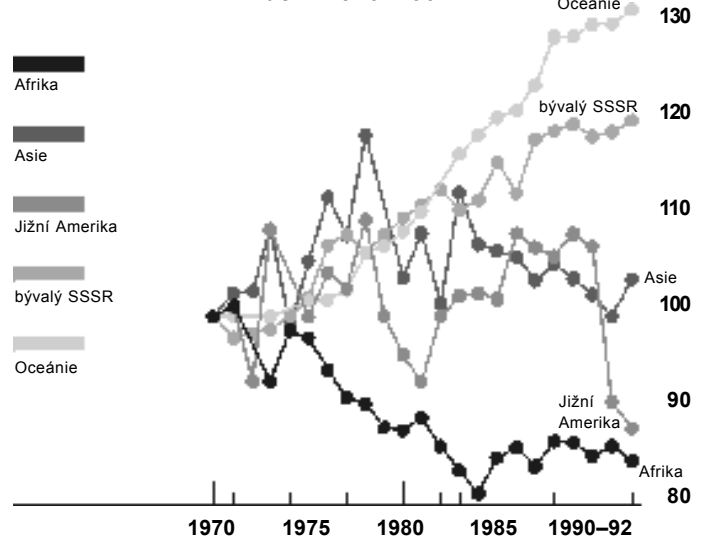
Pokračování na str. 6

POČET CHRONICKY PODVYŽIVENÝCH LIDÍ vyjádřený v milionech

PRODUKCE POTRAVIN NA HLAVU

Index: 1970=100

Modlitba v zahradě Getsemanské

Petr, Jakub a Jan nevyhověli výzvě, kterou jim adresoval Ježíš, aby se modlili spolu s ním. Jeho rada se proto stala výčitkou, kterou může každý učedník vztáhnout na sebe... Církev se nyní všemožně snaží, aby nahradila tu promeškanou hodinu modlitby..., aby napravila tu duchovní dezerci i samotu svého Mistra, která zvětšovala jeho utrpení. I dnes nás více než kdykoliv předtím vyzývá, abychom se zúčastnili modlitby srdce, která zahrnuje všechny lidi.

Kdo neprojde radostnými tajemstvími růžence, nevstoupí do Getsemanské zahrady. Kdo nevyzná o Synu Panny Marie: *Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha* (Mt 16, 16), nebude mít účast na vykupitelském poslání Ježíše Krista, neodevzdá se Duchu svatému, který jediný může člověka uvést do Kristovy modlitby. Kdo se nezasvětil beze zbytku

Bohu po vzoru Panny Marie, kdo nezavolá: **Totus Tuus** a nepodívá se božským způsobem vstříc budoucnosti, ten se neobětuje beze zbytku, aby zapomněl na sebe a vstoupil do brány Getseman. Kdo není člověkem víry a bezmezné důvěry, ten bude spát a odpočívat v době, kdy Kristus sám setrvává v modlitbě: *Spěte již a odpo-*

čívajte... Papež, který v den svého nástupu vyznal s Petrem, *Ty jsi Kristus*, a který svou papežskou službu zahájil heslem *Totus Tuus*, setrvává s Ježíšem na modlitbách.

»Aby vznikl nový, lepší svět, je třeba velké modlitby,« opakuje Jan Pavel II. Pomysleli jsme někdy na to, že jeho modlitba je nejen velká, ale i velmi

osamocená? *Chceš-li se modlit, vejdi do svého pokojíku...* (Mt 6,6) V soukromé papežské kapli není místo pro blesky a mikrofony reportérů. Tam je Svatý otec sám se svým Bohem... Proto víme tak málo o papeži, člověku modlitby. Ale pamatujeme si, že po atentátu až do okamžiku, kdy ztratil vědomí, jako Kristus v Getsemane se *mod-*

Nábotova příhoda se denně opakuje – pokračování ze str. 7

Ambrož na Nábotu: »Svatý Nábot chránil svou révu za cenu krve. Když on nevydal svou vinici (*non tradidit*), můžeme my zradit Kristovu Církev? (...) Když on nevydal dědictví po otcích, mohu já vydat dědictví po Kristu? Daleko ať je ode mne, abych vydal dědictví po otcích, po Dionýziu, který zemřel pro víru ve vyhnanství, dědictví po Eustoriovu, dědictví po Miroklovu a všech ostatních dřívějších svatých biskupech. Moje odpověď byla odpověď biskupa: „Císař ať si dělá, co je v jeho moci. Může mě spíše zbavit života, než mi odebrat víru.“« (*Dopis 75a* nebo *Contra Auxentium de Basilicis* z roku 386.)

Dva nástupci Ambrožovi a pozdější papežové chtěli napodobit svatého biskupa milánského v ochraně vinice, tj. v péči o chudé a v starosti o *depositum fidei*: Pius XI. (Achile Ambrož Damiano Rati) a Pavel VI. (Giovanni Battista Montini). Oba byli jako Ambrož muži s velkým vzděláním, oba pochá-

zeli z bohaté rodiny, oba pozvedli svůj hlas jako chudí pro chudé, oba byli schopni dělat politiku, aniž by sledovali politické cíle. Oba odkazují ve svém sociálním učení na sv. Ambrože. Pius XI. upozornil prorockými tóny svatého učitele v *Quadragesimo anno*, že volné tržní hospodářství vystřídá hospodářská diktatura; že snažení po zisku bude následováno úsilím o moc; že celé světové hospodářství se stalo strašlivým způsobem tvrdým, nemilosrdným a krutým« (109); že z jednoho pramene vytryskly dva rozdílné proudy: »na jedné straně nacionalismus nebo hospodářský imperialismus, a na druhé straně nic menšího než neblahý a zavrženíhodný internacionalismus neboli mezinárodní imperialismus velkokapitálu, pro který platí jediné řešení: Kde se mi daří dobře, tam jsem doma.« (tamt.) Na začátku encykliky cituje sv. Ambrože, který říká: »Žádná povinnost není vyšší než povinnost děko-

vat.« (tamt. 16) V duchu trvalé výzvy sv. Ambrože k modlitbě (Neřekl sv. Ambrož »modlete se vy všichni, kteří máte jen to, co je cennější než zlato a stříbro«?), která není posledním důvodem k nesmírné útěše, když si přečteme i další sociální texty Pia XI: krátký a pohnutý list *Impendet charitas*, ve kterém prosí v r. 1931 před nastávající zimou a hladem o shromáždění prostředků na pomoc chudým; o nic delší encyklika *Charitate Christi compulsi* (Vedení láskou Kristovou) z května následujícího roku, která je celá věnována modlitbě a skutkům pokání: »Co je vznešenějšího než naše modlitba a co více odpovídá klaněníhodné osobě toho, který je „jediným Prostředníkem mezi Bohem a lidmi, člověka Ježíše Krista“, než vyprošovat, abychom uchovali víru v jediného živého Boha?«

Pavel VI., který se ještě více podobal štíhlému a vzdělanému Ambroži, pokud je to vůbec možné, chtěl v § 23 své encykliky *Populorum progressio* (Pokrok národů) vzpomenout právě Ambrožova *De Nabut-*

hae: »Je známo, s jakou rozhodností učili církevní otcové, jaký postoj mají zaujmout ti, kteří vlastní, k těm, kteří trpí nouzi: „Není to tvoje jmění,“ říká sv. Ambrož, „kterým prokazuješ vůči chudým svou velkodušnost. Ty jim jen vracíš, co jim patří. Neboť ty sis jen sám vzal, co bylo dáno k všeobecnému užítku. Země je tu pro všechny, ne pouze pro bohaté.“ Jako by chtěl říct, že soukromé vlastnictví není žádné bezpodmínečné a neomezené právo. Nikdo není oprávněn podržet si nadbytek pouze pro sebe, jestliže jiným chybí to nejnnutnější. Moje slovo tedy zní: „Vlastnické právo podle autentického učení církevních otců a velkých teologů nesmí být nikdy použito ke škodě společného blaha.“ Jestliže by mělo dojít ke konfliktu mezi dobře zváženými právy jednotlivce a základními potřebami společnosti, je na státní moci, aby za spolupráce jednotlivých sociálních skupin hledala řešení.«

Byli tu kdysi chudí a obdivuhodní lidé...

30giorni 10/96
Překlad -Iš-

lil a opakoval stejná slova (Mk 14, 39); šeptal: Maria, Matko moje!... Pamatujeme si, že když jsme se dívali na papeže, jak se modlí ve Fatimě, mnozí se divili, »jak dlouhé je polské Zdravas, Maria«. Víme také, že Jan Pavel II. strávil celou noc v modlitbě před sochou přivezenou z Fatimy, aby další den zasvětil celý svět Neposkvrněnému Srdci Panny Marie. A každý, kdo se osobně setkal se Svatým otcem, poznal, že papež, když se stýká s lidmi, stále se vrací do své komůrky, stojí jakoby na prahu modlitby a nikdy ji nepřerušuje.

Jan Pavel II. setrvává na modlitbě s Kristem. Samotný klečí s Pánem v Getsemanech. Proč? Sv. Ludvík, duchovní vůdce papežův, ve své »malé modré knižičce« učí: »Divná je ta vlastnost zamilovaných, že se těší ze svého společenství sami, daleko od všeho stvoření a od různého společenství. Jestliže je přítomen někdo cizí, již nemají svobodnou radost... Důvodem, proč chtějí zůstat spolu sami, je to, že láska je jednota, která je oba spojuje.«

Je snad tajemství Getseman v papežově životě krásným tajemstvím? Ježíš Kristus je sám... Je možné se s ním zcela spojit, ukázat mu svou lásku, je možné mu zůstat věrným až do konce... »Pijte z hořkého kalichu, a vaše přátelství s Ježíšem bude vzrůstat...«, povzbuzuje sv. Ludvík. Getsemany, místo modlitby až po krvavý pot, místo opuštěné od lidí, místo, kde Bůh a člověk, který se k němu odváží přistoupit, setrvávají spojeni v lásce, žijí jen navzájem jeden pro druhého, aby vrátili lidstvu ztracený ráj. Je to spojení s Kristem ukřižovaným, zavrženým od lidí. Setrvání v Getsemanech znamená, že papež doplňuje Kristovo utrpení... »aby povstal nový, lepší svět.«

Je takové spojení, taková modlitba, taková samota možná bez velké víry? *Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení...*, varoval Ježíš apošto-

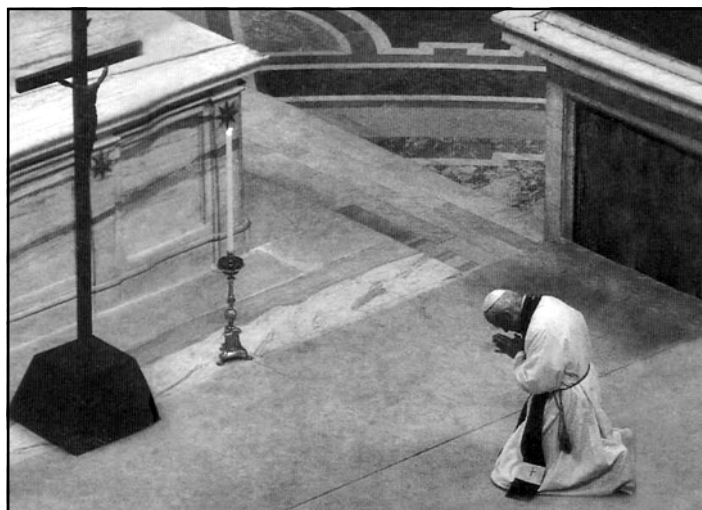
ly. (Mt 26, 41) Do jakého pokušení? Pokušení nevěry, rezignace, nedostatku důvěry. V Getsemanech není modlitby bez pohledu na budoucnost, bez víry, že, jak učí Svatý otec, »dobro je větší než všechno to, co je ve světě zlem« a že »zlo není podstatné ani konečné«, že za horizontem lidských pochybností se skrývá neklamná Boží záruka: hladoví budou nasyceni, chudáci naplnění dobrou, bude triumfovat Neposkvrněné Srdce Panny Marie, nastane doba míru... Papež ví, že Kristus přemohl svět. Bez toho by nemohl setrvat v Getsemanech, kde v tichu je slyšet ruch nespokojenosti a nenávisti... Tak vypadá život papeže, který prosí: »Modlete se za mé nepřátele.«

Svatý otec ví, že Bůh od něho žádá obět: Je třeba vstoupit do Getseman a zakusit jejich opuštěnost, abychom zadrželi dorážející vlnu zla. »Dobří budou mučeni, mnoho národů zahyne...«, předpověděla Matka Boží ve Fatimě. A co skrývá její tajemství? To ví jen do modlitby ponořený papež, kterému přinesli obálku s tajemstvím již v prvních dnech jeho pontifikátu. Ať už obsahuje či neobsahuje cokoli, jedno je jisté, že »je třeba velké modlitby, aby vznikl nový lepší svět.«

Jan Pavel II. přiznává, že jsme nejen svědky, ale i účastníky ne lidského duchovního zápasu. Naděje na konečné vítězství do-

ra mu nijak nepřekáží v realistickém vnímání zla, které existuje ve světě a v každém člověku. Dokonce toto vědomí ještě vyostřuje, vůbec neodsouvá na okraj obavu o dobro, o zmaření naděje. Papež má zvláště jemný cit pro vědomí tohoto ohrožení, jakému podléhá život člověka ve světě a jeho dočasná budoucnost, a dokonce i jeho budoucnost konečná. Ví, že naše století je poznamenáno válkami, nenávisť, pošlapáváním základních lidských práv, nesmírným utrpením lidí i národů a konečně válkou proti Bohu dotaženou až k popírání jeho existence. »Toto úsilí o vítězství dobra v člověku a ve světě vytváří právě potřebu modlitby,« říká papež. A dodává: »V žádném čase, v žádném období dějin – zvláště v období tak převratném, jako je naše, nesmí Církev zapomínat na modlitbu...« To slovo adresuje papež především sám sobě. Ví, že o budoucnosti světa nerozhodnou politické akty, diplomatické kroky, legislativní reformy. *Nevedeme boj proti krvi a tělu, ale proti... zlým duchům v ovzduší.* (Ef 6, 12) K tomu, aby »povstal lepší svět, je třeba velké modlitby.«

Sv. Ludvík píše: »Jsou dvě skupiny lidí, které stojí každý den před vámi: následovníci Krista a následovníci světa. Skupina milovaného Spasitele je na pravé straně, šplhá vzhůru po úzké stezce, která je ještě užší

Znamením kříže začínáme a končíme den a všechny modlitby. Dělej ho pomalu, velkým pohybem od čela na prsa, od jednoho ramene k druhému. Je to znamení vesmíru a znamení vykoupení. Na kříži náš Pán vykoupil všechny lidi. Křížem posvěcuje člověka až do posledního vlákna jeho bytosti. Proto to znamení děláme před modlitbou, aby do nás vneslo řád a zapálilo nás, sebralo v Bohu naše myšlenky a srdce a víru. Po modlitbě, aby v nás zůstalo to, co nám Bůh daroval.

Romano Guardini

v důsledku nemravného chování světa... Na levé straně je skupina tohoto světa. Je mnohem početnější, výtečná, imponující, skvělá, alespoň navenek. Mnoho moderních lidí spěchá, aby se k ní připojili, a tlačí se, i když cesta je široká a bude vždycky širší než zástupy lidí, které po ní proudí jako řeka. Zdobí je květy, po bocích je provázejí různé zábavy a atrakce, cesta je vydlážděná zlatem a stříbrem.« Takové je místo Církve ve světě, místo modlitby. Je třeba provést volbu... projít brankou do opuštěných Getseman.

Opuštěných? Sv. Ludvík vybízí, abychom vzývali Pannu Marii: »Tato Služebnice, kdykoli zavolám, přispěchá mi s účinnou pomocí. A když ze slabosti upadnu, ona mi v těžké hodině pomůže.« I když – jak učí papež – bolestná tajemství nám přímo neukazují bezprostředně Matku Boží, můžeme si snad myslet, že byla duchovně nepřítomná, když tak nesmírně trpěl její Syn v Getsemanech? Maria byla s Ježíšem a je také se svými duchovními dětmi: s trpícím Janem Pavlem II. a s každým z nás... »Vždy jsi mi byla Matkou,« vyznává Svatý otec. Ano, Maria je mu Matkou a on cítí u sebe její mateřskou přítomnost. Není sám, jako ani Ježíš nebyl v Getsemanech sám...

Vincenc Laszewski
Róznaniec 9/98

Svatost jako poslání

Křesťanská misie vychází ze zvláštního pověření, které dal Ježíš apoštolům hned po svém zmrtvýchvstání. Sv. Marek píše v poslední větě svého evangelia: Učedníci pak vyšli a všude kázali. Pán působil s nimi a potvrzoval jejich slova znamením, která je provázela. (Mk 16,20)

Evangelista Matouš zdůrazňuje, že hlásání evangelia je úkol, který apoštolům uložil zmrtvýchvstalý Ježíš. Jak píše ve svém evangeliu, Kristus adresoval apoštolům tato svá slova: *Jděte tedy, získajte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!* (Mt 28,19–20)

Největším misionářem byl sv. Pavel, neboť hlásal evangelium i těm, kteří nepatřili k židovskému národu. Když se modlil v chrámě, jak sám vypráví, upadl do vytržení, Ježíš se mu zjevil a řekl mu: *Jdi, neboť já tě chci poslat mezi pohaný.* (Sk 22,21) A jak Pavel píše, plnil toto poslání dobrovolně a poslušně: *Bůh si mě už v lůně mé matky vybral a svou milostí povolal a rozhodl, že mi zjeví svého Syna, abych o něm kázal radostnou zvěst pohanům. Neračil jsem se hned s lidmi, ani jsem nešel nahoru do Jeruzalém k těm, kteří byli apoštoly přede*

mnou. Odešel jsem do Arábie a pak se znovu vrátil do Damašku. (Gal 1,15–17)

Ve svém listě Korintánům později potvrdil: *Neboť Kristus mi řekl, abych hlásal evangelium.* (1 Kor 1,17) A o něco dále píše: *Běda mi, kdybych nekázal evangelium!* (1 Kor 9,16)

Pavel neprováděl žádnou propagandu nějaké nauky, nýbrž dal lidem poznat člověka: Ježíše Krista. A jak Pavel říká, Bůh mu zjevil svého Syna, aby všem mohl přinést jeho poselství. Po onom setkání a zjevení řídil tento úkol celý jeho život, ano za to i zemřel v centru Římské říše.

To, co bylo dosud řečeno, prohlubuje Janovo evangelium. U Jana nacházíme srovnání mezi posláním do světa, které Ježíš předává učedníkům, a oním posláním, které Otec předává Synovi: *Jako jsi mě poslal do světa, i já jsem je poslal do světa.* (J 17,18) Toto poslání je tak říkajíc pokračováním vtělení. A po svém zmrtvýchvstání říká Ježíš učedníkům: *Jako mne poslal Otec, i já posílá vás.* (J 20,21)

V tomto verši používá však Jan dva rozdílné řecké výrazy: *pempó* a *apostelló*. Slovo *pempó* stojí obvykle tam, kde posílají Otec, naopak *apostelló* používá Ježíš, kdy posílá své učedníky. I zde je zřejmé, že apoštolát (*apostelló*) není žádná propaganda, nýbrž šíření Kristova tajemství. Ježíšovo poslání do světa pokračuje v poslání apoštolů. Když není poslání apoštolů spojeno s posláním Ježíšovým, stává se propagandou.

Co však je třeba dělat, aby se to nestalo? Na to nám opět dává odpověď Janovo evangelium. Ježíš totiž končí modlitbu *Jako*

jsi mne poslal do světa, i já jsem je poslal do světa (J 17,18) slovy: *A pro ně se zasvěcují, aby i oni byli posvěceni v pravdě.* (J 17,19) Aby mohli splnit své poslání, musí být učedníci posvěceni (nikoliv »vysvěceni«), *já v nich a ty ve mně.* Tak musí být v dokonalé jednotě, aby svět poznal, *že se miloval, jako jsi miloval mne* (J 17,23).

Cílem poslání tedy je, aby svět poznal, *že jsi mě poslal a že jsi ty, kteří jsou moji, miloval tak, jako jsi miloval mne.*

Poslání Kristových učedníků je tedy spojeno s jejich posvěcením. Co to však znamená »posvětit se«? Ježíš žil jako člověk mezi lidmi, jako někdo, u koho se stále více prohlubuje vědomí jeho božského synovství. Ježíš se totiž posvěcoval den po dni tím, že poslušně plnil své poslání být uprostřed nás Božím Synem. Naše Boží dětství je možné pouze tak, že máme účast na jeho synovství, jedině, když naše dětství se utváří podle jeho synovství.

Úplná formulace však zní: *...aby i oni byli posvěceni v pravdě.* Co je tato pravda? U Jana odpovídá pravda události, která se uskutečnila v dějinách: dějinnou událostí, která zjevuje něco, co překračuje dějiny. Ona odhaluje, že tento člověk, žid, Ježíš z Nazareta, je Boží Syn. Posvětit se v pravdě znamená tedy dozrávat k oné události tak, jak Ježíš získával stále větší vědomí o svém božském synovství. Proto je poslání Ježíšových učedníků spojeno s posvěcením a obrácením světa s jejich jednotou a svatostí.

Sv. Tomáš Akvinský říká ve svém komentáři k J 17,19: *»Necessitas sanctificationis subditur cum dicit: „Sicut tu me mandasti in mundum, ita te ego misi eos in mundum.“*⁽¹⁾ Posvěcení je nutnost, neboť jenom tak se šíří Kristovo zjevení. Svatosť učedníků je účastí na svatosť Kristově a je tak předpokladem pro jejich poslání ve světě.

Je však ještě další souvislost, kterou stojí za to připomenout.

Když Ježíš řekl: *Jako mne poslal Otec, i já posílám vás, dechl na ně a řekl: Přijměte Ducha svatého.* (J 20,22) Co zde znamená Duch svatý? Duch svatý na ně nesestoupil nyní, nýbrž teprve o padesát dní později. Tato slova neřekl Ježíš o Letnicích, nýbrž o Velikonocích. Učedníci měli strach, měli dveře zavřené pro strach před židy (J 20,12). Ježíš to ví a dělá z nich nové lidi tím, že jim vlévá ctnost víry. Duch dělá z ustrašených učedníků pravé věřící. Velikonoční víra, dar Ducha zmrtvýchvstalého Ježíše, je předpokladem pro jejich poslání.

Krásným dokladem pro to, že svatosť patří k poslání, je sv. Terezie z Lisieux. Papež Pius XI. ji povýšil na patronku misií, ačkoliv jako karmelitánka ve vlastním slova smyslu vůbec nebyla misionářkou. Oddělena od světa a uzavřena v cele se však *posvěcovala* tím, že měla účast na Božím dětství v Ježíši Kristu. To je zcela jednoznačný důkaz nejen pro to, že svatosť patří k misií, nýbrž, jak říká sv. Jan, že je jejím předpokladem. My všichni se musíme v rámci svých možností podílet na misií. Jak říká sv. Jan ve svém třetím listě, v němž vysvětluje svému žáku Gájovi, jak se má zachovat k potulným kazatelům, kteří byli poslání do Malé Asie: *Ti veřejně ve shromážděních věřících mluvili o tvé lásce. A bude to od tebe pěkné, když se vybavíš na cestu tak, jak je to hodné Boha. Neboť se vydali na cesty pro Ježíšovo jméno a neberou si nic od pohanů. Je to přece naše povinnost, abychom se takových lidí ujímali. Tak budeme mít účast v jejich práci pro pravdu.* (3 J 6–8) Láska, ovoce pravdy, pomáhá, abychom šířili pravdu.

30Giorni 4/97
Překlad -ra-

⁽¹⁾ Předpokládá nezbytnost posvěcení, když říká: »Jako tys mě poslal do světa, tak já jsem je poslal do světa.«

Uvidíš-li ubohý, dřevěný kříž, zanedbaný, bezcenný... a bez Ukřížovaného, nezapomeň, že tento kříž je tvůj kříž: každodenní kříž, skrytý kříž, bez nádhery a bez útěchy,... kříž očekávající Ukřížovaného, který mu schází, a tento ukřížovaný máš být ty.

v j v

Vnitřní umrtvování. – Nevěřím tvému vnitřnímu umrtvování, pozoruj-li, že opovrhneš umrtvováním smyslu a že je nevykonáváš.

Josemaría Escrivá

Svatý Konstantin – Cyril, filozof

Svatý Cyril se narodil roku 826 v Soluni jako poslední ze sedmi dětí vysokého státního úředníka Lva a matky Marie. Při křtu svatém obdržel jméno Konstantin. Jméno „Cyril“ (řecky Kyrillos) je Konstantinovým jménem řeholním, které přijal v Římě o Vánocích roku 868, tedy krátce před svou smrtí. Z Cyrilových sourozenců je dnes blíže znám pouze jeho bratr sv. Metoděj (* asi 810, † 6. dubna 885), křestním jménem Michael, který byl pravděpodobně nejstarším ze všech sourozenců.

Svatý Konstantin – Cyril již od dětství vynikal mimořádnou inteligencí a hledáním ryzí Pravdy a Moudrosti. Za své životní vzory si vybral sv. Řehoře Nazíánského, vynikajícího filozofa a teologa, sv. Klimenta I., biskupa, spolupracovníka a nástupce svatého Petra, pod jehož ochranu svěřil celé své dílo na Moravě, a sv. Cyrila Alexandrijského, biskupa a učitele církve, který mu byl vzorem v jeho těžkém zápase s heretiky.

Svatý Konstantin – Cyril úspěšně absolvoval vrcholné stupně nejvyššího dosažitelného vzdělání. Stal se profesorem filologie, filozofie, teologie, rétoriky a hudby na obnovované cařihradské univerzitě. Byl osobním sekretářem konstantinopolského patriarchy Ignatia, ale pro rozdílnost v názírání na důležité církevní otázky tento úřad dobrovolně opustil. Nepřijal nabídku vysoké státní ani církevní funkce a uchýlil se na delší dobu do jednoho z klášterů u Marmarského moře. Na žádost císaře a patriarchy, a v případě moravské mise dokonce posvátného synodu konstantinopolské církve, se zúčastnil několika mimořádných a významných náboženských a náboženskostátnických misí, např. do Bagdádu ke kalifovi Mutawakillovi, nebo do Itilu k chazar-skému kaganovi anebo k mo-

ravskému králi Rastislavovi. Podnikl významnou expedici na Chersones Tauridský a našel tam tělesné ostatky sv. Klimenta, nástupce sv. apoštola Petra, které pak přinesl i k nám na Moravu a posléze do Říma. Přeložil pro naše předky všechna evangelia a liturgické texty, vytvořil pro Moravy vlastní písmo, gramatiku, liturgické zpěvy, založil vzdělávací, literární a překladatelské ústavy, kláštery a zbudoval mnohé nové chrámy. Papež Hadrián II. v únoru roku 868 slavnostně schválil sv. Cyrilem zavedenou slovanskou bohoslužbu v tehdejší Velkomoravské říši. Konstantinovo dílo bylo a stále je vysoce oceňováno v celém křesťanském světě. V roce 1980 byl sv. Konstantin – Cyril spolu se svým bratrem, sv. Metodějem, prohlášen papežem Janem Pavlem II. za nebeského spolupatrona Evropy.

V listopadu roku 1989 u příležitosti hromadného putování našich věřících na svatořečení Anežky Přemyslovny došlo k mimořádně mocnému projevu upřímné zbožnosti, úcty a vřelého vztahu křesťanů z Čech, Moravy i Slovenska ke svatému Konstantinu – Cyrilovi. Projevu, který – jak se domnívám – uvedl do pohybu i lavinu tolik vyprošovaných a potřebných změn v naší vlasti, po desetiletí sužované totalitní ateistickou mocí. Obdobně jako v roce 1985 při oslavě 1100. výročí blažené smrti svatého Metoděje, kdy se československý totalitní režim poprvé utkal s obranným projevem křesťanské odpovědnosti a jednoty, i zde, při prvním a jediném povoleném početnějším putování věřících za hranice střeženého „tábora míru“, se uskutečnila velkolepá manifestace víry a naděje, která podnítila novou odvahu a nová svědectví o živém a zdravém křesťanství Čechů, Moravanů a Slováků. Vyprošované procitnutí národa

se stalo skutečností. Jsem přesvědčen, že kolaps a konverze totalitního režimu, ale i mnohých jeho přísluhovačů začaly právě zde nebo v důsledku této události.

Slavná svatá liturgie v Římě nad hrobem sv. Konstantina – Cyrila byla gejzírem povzbudivé radosti. Promluva hlavního celebranta slavnostní mše svaté, obětované za národ a živé dědictví, kterou pronesl olomoucký arcibiskup ThDr. František Vaňák, liturgické zpěvy lidu i zpěvy v starobylém cyrilometodějském jazyce, v řečtině a latině, přednesené smíšeným pěveckým sborem mladých dívek a jinochů, jakož i literárně hudební pásmo k počtům sv. Cyrila a Metoděje byly výzvami k statečnému odporu proti silám zla a ateistické zvrůle; padly na úrodnou půdu zde přítomných rozsevačů radostné zvěsti. Jejich nadšení a zápal, se kterými přijímali slova povzbuzení a naděje na hrobě našeho duchovního otce svatého Konstantina – Cyrila, byly umocněny následující den při svatořečení svatě Anežky České ve vele-

chrámu svatého Petra a poté při nadšeném setkání poutníků se Svatým otcem Janem Pavlem II.

Na Velehradě v r. 1985 národ prvně a mocně povstal na obranu pravé víry a cyrilometodějského dědictví. Zde v Římě, u apoštolských prahů, pak završil svůj zápas za svobodný život, za život v Pravdě a Lásce, jehož základy nejen našim předkům, ale i nám dnes, navždy položili svatí bratři, naši otcové Konstantin–Cyril a Metoděj. Jejich životní dílo i osobní příklad jsou neustále živé. Je to živé dědictví, jehož jsme my všichni oprávněnými dědici. Je na každém z nás, jak k tomuto odkazu přistoupíme, jak z něj budeme chtít čerpat, jak jej budeme rozvíjet a chránit pro příští pokolení.

Miroslav G. Richter
(Red. zkráceno)

PŘÍPAD ESTERMANN UZAVŘEN

Vatikánský tiskový mluvčí potvrdil, že vyšetřování vraždy velitele papežské gardy plukovníka Estermana a jeho manželky bylo uzavřeno. Při devítiměsíčním vyšetřování bylo provedeno 10 expertíz z oblasti soudní medicíny, balistiky, grafologie a bylo vyslechnuto 38 svědků. Vyšetřovatel dospěl k jednoznačnému závěru, že pachatelem byl mladší důstojník Cedric Tornay, který nakonec sám spáchal sebevraždu.

KAI

NOVÝ MAĎARSKÝ VELVYSLANEC

Kardinál Mindszenty, odsouzený před 50 lety na doživotí, je nadále symbolem obrany víry a svobody. Zdůraznil to Jan Pavel II. při nástupní audienci nového maďarského velvyslance u Svatého stolce. Papež připomněl, že to byly křesťanské kořeny, které umožnily Maďarsku přežít mnohé dějinné zkoušky.

RV

VÍKENDOVÝ KURZ PŘIROZENÉHO PLÁNOVÁNÍ RODIČOVSTVÍ

pořádá Institut pro odpovědné rodičovství ve spolupráci s Ústavem rodinného lékařství Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně pro manžele, snoubence a instruktory přirozeného plánování rodičovství. **Probíhá o sobotách, zahájení 13. 3. 1999.** Podrobné informace zájemcům zašle Ústav rodinného lékařství Lékařské fakulty MU, Joštova 10, 602 00 Brno.

Otec vás miluje

Poselství Jana Pavla II. k XIV. světovému dni mládeže o Květné neděli 28. března 1999

Otec vás miluje. (Srov. J 16,27) To je téma XIV. světového dne mládeže, který se bude slavit v místních církvích o Květné neděli 28. března 1999. Mladí přátelé, přijměte lásku, kterou vám Bůh dává jako první. Zůstávejte zakotveni v této jistotě, která jediná je schopná dát smysl, sílu a radost vašemu životu.

Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozného Syna, aby nikdo, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (3,16) Bůh miluje svět! Navzdory odmítání, kterého je svět schopen, zůstane milovaný až do konce. *Otec vás miluje* od věčnosti a navěky: to je neslýchaná novina, »nejprostší a nejpřevratnější zvěst, kterou Církev dluží člověku«. (Christifid. laici, 34) I kdyby nám byl Syn řekl jen tato slova, bylo by to stačilo. *Hledte, jak velkou lásku nám Bůh projevil, že se nejen smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme!* (1 J 3,1) Nejsme sirotky, láska je možná. Protože, sami to víte, není možno milovat, jestliže nejsme milováni. Ale jak oznámit tuto dobrou zprávu? Ježíš ukazuje cestu k následování: naslouchat Otci a učit se u něho (6,45) a zachovávat jeho přikázání (srov. 14,23). Takové poznání Otce se potom bude dále prohlubovat: *Dal jsem jim poznat své jméno a dám poznat* (17,26), a to bude dílo Ducha svatého, který přivede k plné pravdě (srov. 16,13).

V naší epoše Církev a svět potřebují více než kdykoliv před-

tím »misionáře«, kteří by byli schopni slovem a příkladem hlásat tuto základní, potěšující jistotu. S tímto vědomím vy, dnes mladí a v novém tisíciletí dospělí, nechte se »formovat« v Ježíšově škole. V Církvě a v různých prostředích, kde se rozvíjí vaše každodenní existence, staňte se věrohodnými svědky Otcovy lásky! Zviditelněte jej ve svých rozhodnutích, ve svém jednání, ve způsobu, jak přijímáte druhé a dáváte se jim do jejich služeb, ve věrném respektování Boží vůle a jeho přikázání.

Otec vás miluje! Tato úžasná zpráva je uložena v srdci věřícího, který jako Ježíšův milovaný učedník klade hlavu na Mistrovu hruď, aby tak přijímal jeho důvěrná sdělení: *Kdo mě miluje, toho bude můj Otec milovat a i já jej budu milovat a zjevím se mu* (14,21), protože *to je život věčný, aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista* (17,3).

Odrázkem Otcovy lásky jsou dvě rozličné formy otcovství, které potkáváte na své cestě. Myslím zvláště na vaše rodiče, kteří spolupracovali s Bohem, aby vás uvedli do života a sta-

rali se o vás: ctěte je (srov. Ex 20,12) a buďte jim vděční! Myslím na kněze a jiné osoby zasvěcené Pánu, kteří jsou vašimi přáteli, svědky a učiteli života, *aby u vás rostla radost, jakou dává víra* (Fil 1,25). Myslím na opravdové vychovatele, kteří svým lidstvím, svou moudrostí a svou vírou přispívají významným způsobem k vašemu křesťanskému růstu, a tedy i k lidské plnosti. Za každou z těchto vzácných osobností, které jsou vám po boku na vaší cestě životem, děkujte stále Pánu.

Otec vás miluje! Vědomí, že Bůh si nás sám vyvolil, nutně nabádá věřící, aby spojení s Kristem, Spasitelem člověka, »vydali se cestou opravdového obrácení... To je kontext, který je vhodný k zunovuobjevení a intenzivnímu slavení svátosti smíření v jejím nejhlubším smyslu«. (TMA, 50)

»Hřích je zneužití oné svobody, kterou Bůh dává stvořeným osobám, aby ho mohly milovat a aby se mohly milovat navzájem (KKC 387); je to odmítnutí žít život, který jsme přijali od Boha při křtu, odmítnutí možnosti dát se milovat od pravé Lásky: člověk má totiž strašnou moc urážet Boha v jeho vůli darovat nám všechno dobré. Hřích, který nachází svůj vznik ve svobodě lidské osoby (srov. Mk 7,20), je porušení pravé lásky; zraňuje lidskou přirozenost a porušuje lidskou solidaritu, neboť se projevuje v jednání, slovech a činech živených egoismem (srov. KKC 1849-1850). Je to lidské nitro, v němž se svoboda otevírá a zavírá lásku. To je trvalé drama člověka, který často volí otroctví, poddává se strachu, chybným vrtolům a zvykům, tvoří si modly, které ho ovládají, ideologie, které ponižují lidstvo. V Janově evangeliu čteme: *Každý, kdo páchá hřích, je otrokem hříchu*. (8,34)

Ježíš říká všem: *Obratťe se a věřte evangeliu*. (Mk 1,15) Na počátku každého skutečného

obrácení je pohled, jímž Bůh shlíží na hříšníka. Je to pohled, který se proměňuje do hledání plné lásky, do utrpení až na kříž, do vůle odpustit, která tím, jak projevuje provinilému úctu a lásku, jejímž objektem stále zůstává, ukazuje mu v protikladu zlořád, kterému propadl, a povzbuzuje jej k rozhodnutí změnit život. Je to případ Leviho (srov. Mk 2,13-17), Zachea (19,1-10), cizoložnice (srov. J 8,1-11), lotra (srov. Lk 23,39-43), samaritánky (srov. J 4,1-30): »Člověk nemůže žít bez lásky. Zůstává sám pro sebe nepochopitelnou bytostí, jeho život je zbaven smyslu, jestliže mu není zjevena láska, jestliže ji nezakusí a sám ji neopětuje, jestliže se jí živě neúčastní. (*Redemptor hominis*, 10) Když lidská bytost objevila a zakusila Boha, který je milosrdný a odpouští, nemůže žít jinak, než že se ustavičně obrací k němu. (*Dives i misericordia*, 13)

Jdi a už více nehřeš (J 8,11): Odpuštění je darováno zdarma, ale člověk je vyzván, aby odpověděl na ně vážným záměrem obnovit život. Bůh zná velmi dobře své tvory! Nepřehlíží skutečnost, že stále větší projevy jeho lásky povedou k tomu, že probudí u hříšníka nechuť k hříchu. Proto se Boží láska rozvíjí v ustavičné oběti odpuštění.

Jak výmluvné je podobenství o marnotratném synu! Od okamžiku, kdy se vzdálil z domu, otec žije v rozdechví: očekává, doufá, zkoumá horizont. Respektuje synovu svobodu, ale trpí. A když se syn rozhodne k návratu, vyhlíží jej z dálky a jde mu naproti, sevře jej pevně do své náruče a s radostí poroučí: »Dejte mu prsten na ruku (symbol nového života), obujte mu střevíce (symbol znovunabytí důstojnosti) a oslavujme, protože tento můj syn byl mrtev, a vrátil se živý, byl ztracen, a opět je nalezen. (Lk 15,11-32)

Pokračování příště

MOZART U SV. PETRA

Vídeňští filharmonikové pod vedením Ricarda Mutiho přijedou v jubilejním roce do Říma, aby zde při papežské pontifikální mši vyplnili liturgii provedením Mozatrovy Korunovační mše. Jak zdůraznil Muti, nepůjde o koncert, nýbrž o součást bohoslužby v bazilice sv. Petra v duchovní jednotě s celebrujícím papežem. Před 15 lety takto účinkovali vídeňští filharmonikové pod vedením Herberta von Karajana.

RV

Heřman Josef

Vilém Hünermann

XXXI.

„Rozbiju mu lebku!“ zakřičel loupežník se zjizvenou tváří. Zároveň zvedl těžký kyj, aby kněze srazil. Vzápětí dostal ránu pěstí, až se ocitl na zemi. Hejtmán loupežníků se postavil mezi kněze a bandity.

„Kdo ublíží tomu řeholníkovi, zaplatí za to životem!“ divoce vykřikl. Pak vytrhl jednomu loupežníkovi z ruky pochodeň, posvítí knězi do obličeje a z hrudi vyrazil chraplavý výkřik. Rukou si protřel oči a znovu se podíval na kněze, z jehož pohledu mu málem shořelo srdce.

„Heřmane! Heřmane!“ zasténal loupežník.

„Co hledáš ve Steinfeldu, Petře?“ ptal se klidně kněz.

„Já... já nevím!“ koktal hejtmán.

CESTA TŘÍ KRÁLŮ ZE ZÁPADU

V bráně kolínského dómu bylo slyšet zarachotit klíč v zámku, ačkoliv byla noc. Starý kostelník s námahou otevřel a nechal vstoupit člověka s vážným, bledým obličejem, s hořící svíci v ruce.

„Prosím, nechte mě zde alespoň hodinu, abych se mohl pomodlit,“ zašeptal pozdní příchozí kostelníkovi. „Víte, ve dne pracuji, ale v noci, v noci se mohu modlit!“ Do ruky mu strčil stříbrnou minci.

„To je v pořádku,“ řekl kostelník. „Za hodinu přijdu a zavřu za vámi kostel.“ Kostelník odešel a muž šel potichu přes celou liduprázdnou loď katedrály, poklekl před svatostánkem a svoji svíci postavil před obraz Madony. Pak svůj bledý obličej zabořil do dlaní a setrval dlouhý čas v tiché modlitbě.

Tu se jeho ruce pozvedly a ztichlým kostelem bylo slyšet

„Ale já vím, Petře!“ odpověděl kněz. „Hledáš Boha a jeho milost! Hledáš Pannu Marii, která tě už také tak dlouho hledá.“

Pak hejtmán vykřikl jako divý a zmizel v noci. Mezitím se řeholníci vzbudili a s klacky v ruce běželi bránit bránu. Ale Heřman již bránu zavřel a řekl s úsměvem svým spolubratrům: „Nic se neděje, to jen jeden pomatenec zabušil na bránu.“

Pak šel do věže a zazvonil zvonem k modlitbě. Zvon zvěstoval Boží pokoj nad klášterem. Jen prchajícím lupičům se bolestivě zarýval každý jeho úder do mysli.

Heřman klečel až do rána v kostele před obrazem Milostiplné a prosil za duši svého bývalého kamaráda.

jeho hlas: „Pane, já to nedokážu, je to na mne příliš velké dílo! Stahuje mě to k zemi. Pomoz mi, Pane, prosím, veď mou ruku, mé kladívko, abych svou práci dokončil!“

„Dokončil!“ zněla ozvěna vysokými klenbami.

„Všechnu slávu a chválu pro tebe, Pane, ale prosím, pomoz mi. Moje ruce jsou jako z oliva, a obrazy, které jsem viděl ve své duši, se rozplývají do nicoty. Prosím, pomoz mi, Pane, ke tvé slávě, k slávě tvé církve, ke slávě svatých Tří králů, kteří odpočívají v těchto zdech. Tvoje je má práce, tobě ji dávám! Všechno, co jsem udělal svými rukama, bylo tvým darem, není to nic jiného než milost, kterou jsi daroval svému služebníkov. Já nejsem nic, jen tvůj nástroj, jsem jen kladívko a rydlo v tvé ruce.“ A zase mlčely rty tohoto zvláštního noč-

ního návštěvníka, ale jeho duše dál volala k Bohu.

Najednou se mu zdálo, že věčné světlo je stále jasnější a jasnější. Ten svit byl jako hvězda, jako zářící hvězda, světlo bylo stále silnější, teď už zářilo jako světlo slunce, takže modlíciho se muže úplně oslepilo a on padl k zemi. Pak viděl ve světle překrásný klenot, krásnější než všechny poklady světa.

„To je přece schrána Tří králů!“ vykřikl noční prosebník. A z podivuhodného světla se najednou jako by začaly vytvářet postavy andělů, proroků, apoštolů, královský majestáť Krista, Pána všech světů. Umělec vykřikl nadšením, snažil se vstřebat všechny ty postavy do mysli a děkoval Bohu z hloubi duše.

Nebeský obraz zmizel. Umělec ucítil, jak mu někdo klade ruku na rameno. Cizí člověk, který před ním stál, měl bledou, pokřivenou tvář a neupravený oděv.

„Promiňte,“ řekl ten člověk, „našel jsem otevřený kostel a slyšel jsem, jak se modlíte. Myslím, že vás znám. Jste mistr Mikuláš z Lotrinska, který má udělat relikviář pro svaté Tři krále?“

„Ano, to jsem,“ odpověděl umělec. „Odkud mě znáte?“

„Budete se divit, pane,“ zasmušile řekl ten cizí člověk. „Mnohokrát jsem obcházel kolem vaší dílny, ale nebylo to s dobrým úmyslem, to mi věřte. Máte tam v truhlách hodně peněz, zlata, stříbra, drahých kamenů.“

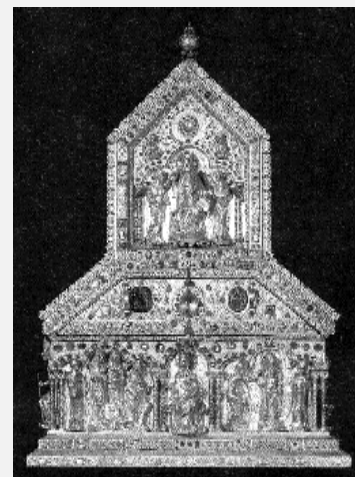
„Vy jste...?“ zakoktal Mikuláš překvapeně.

„Ano, jsem lupič!“ zasmál se příchozí. „Červený Petr mi říká, asi jste o mně už slyšel!“

Umělec úlekem vykřikl.

„Ne, nebojte se, to už je pryč. Už je to minulost. Moji kumpáni mě odvrhli a jsem nenáviděn dobrými i zlými!“

„A co si přejete ode mne?“ zeptal se mistr Mikuláš.

Vzácná schrána s ostatky Tří králů v Kolíně nad Rýnem

„Pane, vy jste mistr ve svém oboru. Ale umíte ještě víc? Umíte jen spojovat zlato a stříbro, nebo také spojit rozervané srdce? Umíte i to, mistře Mikuláši?“

V tom okamžiku vstoupil do kostela kostelník a začal chrsť svazkem klíčů.

„Pojďte se mnou!“ řekl zlatník a vyšel s Petrem z kostela.

„Měl bych vás příště raději zamknout v kostele, mistře!“ mýnil kostelník. „V noci se věřte do kostela kdekdo!“ Přitom se díval na rozedranou postavu Petrovu.

„To je dobré, pane kostelníku!“ řekl Mikuláš a vyšel mlčky s Petrem do kolínských uliček, až se zastavil před jedním domem a odemkl dveře. Pak nechal Petra vstoupit do místnosti, kde zapálil pár svíček.

„Moje dílna!“ řekl umělec.

Petr ale s výkřikem uskočil, jako omámen obrovskou září a leskem vycházející z polohotového klenotu.

„Schrána pro Tři krále!“ zakoktal jako bez sebe.

„Ano, to je ona,“ řekl pomalu Mikuláš. „Bude krásnější, než si kdo dovede představit. Není to moje dílo, ale Boží. Ale znám jinou schránu, nesrovnatelně větší, krásnější a cennější, proti které je toto jen ubohé dílko.“

„To není možné, mistře! Co to je?“

„To je tvoje duše!“ odpověděl vážně umělec.

Pokračování příště

Boží cestou

Jmenuji se Petr Sleich, je mi třicet let a jsem bratrem u bosých karmelitánů v janovské provincii v Itálii, ačkoliv nejsem Ital. Narodil jsem v České republice a několik let žil ve studentátě ve Slaném. Narodil jsem se v r. 1968, v roce, kdy k nám vtrhla sovětská vojska. Nikdo z mé rodiny nebyl pokřtěn a já jsem žil ve zcela ateistickém prostředí. Dostalo se mi však velkého štěstí, že jsem na gymnáziu poznal několik dobrých přátel. Byli to mladí matematici a my jsme se scházeli na matematických olympiádách a soutěžích. Někteří z nich hráli na kytary, byli dobrými přáteli jeden druhému a hlavně uměli druhé přijímat mezi sebe. Všichni nebyli věřící, ale i když se o tom nevědělo, bylo mezi nimi cítit působení Ducha svatého.

Když jsem začal studovat matematiku na univerzitě, zůstal

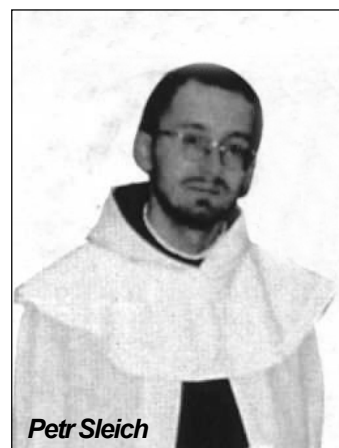
jsem dále ve styku s touto skupinou. V létě jsme chodili na hory a organizovali různé kampaně na ochranu přírody. A v té době jsem spolu s několika dalšími našel víru. Byl jsem pokřtěn v r. 1989, posledním roce komunistické vlády, v jednom horském kostelíku, plném mladých lidí. Maminka na můj křest přijela, tatínek ne. Tak se jí to líbilo, že příští rok přijala křest také. Když jsem skončil studia, hledal jsem cestu, jak bych mohl sloužit Bohu. Přitahoval mě řeholní život. Toužil jsem žít v chudobě ve společenství bratří a odevzdat celý svůj život jim a především Bohu.

V té době jsem žil asi šest měsíců v Rusku nedaleko Volgogradu (bývalý Stalingrad) a pomáhal jsem tam jednomu slovenskému knězi, který zde sloužil katolické obci. Se dvěma slovenskými katechetkami

jsem měli službu na faře pro každého, kdo přišel. Pan farář přicházel jen dvakrát v týdnu, aby sloužil mši svatou a zpovídal.

Jednou večer ještě v Rusku jsem telefonoval své sestře a dověděl jsem se, že se připravuje ke křtu. Bylo to vůbec poprvé, co se mnou mluvila o věcech víry. Je o šest roků mladší než já a velmi měla ráda diskotéky. Hned po křtu potkala hodného chlapce, věřícího a dobrého pracovníka. Mají dnes krásnou rodinu a čekají třetí dítě. Nakonec i můj tatínek šel po čtyřiceti letech ke zpovědi. Nevěřícím zůstává již jen můj mladší bratr.

Mezitím jsem vstoupil do karmelitánské rodiny. Důležitou postavou byl pro mě sv. František z Assisi jako příklad zebravého bratra, šťastný a svobodný pro Boha a pro své bratry. Ale vybral jsem si Karmel, protože jsem cítil potřebu života zasvě-

Petr Sleich

ceného modlitbě po příkladu sv. Terezičky od Ježíška a od Božské tváře. Věřím, že to je cesta, kterou pro mě vybral Bůh, pod ochranou Panny Marie. V den mých prvních slibů (17. října 1998) budu nesmírně děkovat Tomu, kdo ve mně započal toto dílo.

*Bratr Petr od Boha
Z italského časopisu
Il Messagero přeložil -ls-*

Karmelitáni ve Slaném spolu s provinciálem (uprostřed)

Slavnostní sliby Petra Sleicha 17. října 1998

Přečetli jsme:

MLÁDEŽ „NOVÁ“, MLÁDEŽ GOTTWALDOVA

Tak by se dal nazvat diskusní pořad Na hraně, vysílaný 4. ledna v ČT 1. Byli jsme svědky „embryjních“ nápadů části naší mládeže, které u některých diskutujících hraničily s lidskou blbostí – dědictvím to bývalé totality. Svoboda! Co je to svoboda? Podvádět, chytřit, krást, zabít? Být sám nad sebou „Bohem“ – to má být vrchol takzvané svobody jednoho z diskutujících!

Církev (katolická, která byla nejvíce napadána), jež podle desatera Božích přikázání vede k lásce k bližnímu, se podle některých diskutujících prý řadí mezi „diktatury“ placené daňovými poplatníky a měla by být vyhlášena za „zločineckou organizaci“.

Moderátoři, kteří měli diskusi usměrňovat, nebyli také svými vědomostmi na výši! Jinak by nezapomněli dodat, že daňoví poplatníci platí také přeplněné věznice: násilníky, podvodníky; zloděje, vrahy. Pokud by Desatero viselo na čelných místech ve školách a veřejných institucích, policie, soudy a armády, placené daňovými poplatníky, by měly méně práce. V jednom měl jeden z oponentů pravdu, když říkal, že církve čeká ještě hodně práce na „poli“ lásky k bližnímu!

*František Kolečkář, Hvozdná,
Týdeník Rozhlas 8/99*

K současné situaci CÍRKVE – STÁT

V létě loňského roku vyzvala menšinová sociálně-demokratická vláda církev, aby s ní vstoupily do dialogu, který by měl pomoci řešit dosud nevyjasněné otázky ve vzájemných vztazích. Premiér Miloš Zeman tehdy nabídl církvím možnost účastnit se práce komise, která bude za tímto účelem sestavena.

V říjnu 98 při setkání kardinála Vlka s premiérem Zemanem na pražském arcibiskupství se premiér s kardinálem za účasti dalších politiků (Bašta, Kasal, Píthart) dohodli, že komise bude vládní, nikoli parlamentní a bude sestavována na principu vzájemného souhlasu. To znamená, že do ní nebudou jmenovány osoby partnerskou stranou nepřijatelné. Půjde o užší expertní tým, nikoli o diskusní politické fórum.

Ministr kultury Pavel Dostál tehdy navrhl za členy komise některé osoby pro církev nepřijatelné a vše koncipoval politicko-parlamentní optikou. Na základě s premiérem dohodnutých principů vyjádřili představitelé církví svůj názor a vypukla „me-

diální válka“. Spor byl překonán za zprostředkování prezidenta Václava Havla na schůzce v Lánech. Ministr kultury prohlásil, že začínáme znovu u bodu „nula“, pod čímž představitelé církví rozuměli, že se navracíme k dohodnutým principům a začínáme znovu od začátku.

V lednu 99 pozval kardinál Vlk ministra kultury Pavla Dostála a předsedu Ekumenické rady církví, synodního seniora Pavla Smetanu, na pracovní snídani, při které se hovořilo o dalším postupu. Dostál předložil nový návrh členů komise a představitelé církví vyzval, aby se k němu vyjádřili. Kardinál i synodní senior se pozastavili nad politickým klíčem, podle kterého je složení komise navrhováno, a na základě slibu premiéra a vybidnutí ministra kultury vyjádřili odlišný názor ke třem jménům: Dalibor Matulka (KSČM); advokát Aleš Pejchal a Jan Zahradil (ODS).

V případě pana Matulky vyslovili představitelé církví svůj zásadní nesouhlas s jeho nomi-

nací nikoli z důvodů osoby pana poslance, ale z důvodů principiálních. Komunistická strana se ani náznakem nedistancovala od své dlouholeté represivní protináboženské politiky a ideologie a její spoluúčast při překonávání problémů, které právě díky vládě této strany vznikly, se jeví více než paradoxní.

Ministr Dostál odpověděl, že se domnívá, „že vláda nebude na účasti zástupce KSČM trvat a kvůli komunistům práci komise neohrozí“. Ať si každý udělá názor na tuto odpověď sám, ale kardinál Vlk i senior Smetana jí rozuměli jako akceptování pohledu církví podle dohodnutých pravidel. I z další Dostálovy otázky, „zda v případě účasti Pejchala a Zahradila církev svou účast zablokuje“, se zdálo, že účast komunistů je vyřizena. V případě dalších dvou osob vyslovili zástupci církví údiv nad nominací lidí s extrémně proticírkevními postoji a vyjádřili své přesvědčení, že vláda vezme podle svých opakovaných slibů jejich názory

v úvahu. Nechtěli tedy ani diktovat, ani vetovat. Ke členům komise navrženým církvemi se ministr nevyjádřil i přes to, že na to měl stejné právo.

Ministr Dostál si pravděpodobně vysvětloval mírný postoj církví jako slabost a na zasedání vlády předložil svůj návrh komise bez přihlídnutí k jejich názoru. Podle telefonického sdělení premiéra Zemana kardinálu Vlkovi Dostál vládu informoval pouze v tom smyslu, že církev komisi vetovat nehodlají. Toto pak ministr Dostál popíral.

Z důvodu porušení dohod a neplnění slibů se křesťanské církev i židovská obec jednomyslně rozhodly se na práci komise nepodílet. To vyvolalo další střet, do jehož zmírnění znovu vstoupil prezident Havel. Při společné snídani s kardinálem bylo nalezeno východisko z patové situace, které se znovu vrací k původním dohodám mezi představiteli vlády a církví. Bližší konkretizace by měla vyplynout z plánované schůzky zástupců církví s premiérem Zemanem a ministrem Dostálem v druhé polovině února, na kterou premiér kardinála Vlka opakovaně zval.

Zdá se, že v sociální demokracii neexistuje jednotná linie ve vztahu k církvím. Nedávně nepochopitelně tvrdé, až urážlivé a z velké části nepravdivé výroky místopředsedy vlády Pavla Rychetského tento dojem jen posilují. Neustále novými obstrukcemi, porušováním daného slova, překrucováním skutečnosti a falešnou interpretací práva ze strany čelných vládních představitelů se rozhodně nevytváří vhodné prostředí nejen pro vyřešení vztahů mezi církvemi a státem, ale ani pro naše plánované začlenění do evropských struktur, které mají své ideové kořeny zapuštěné hluboko právě v křesťanské tradici.

Praha 7. 2. 1999

P. ThMgr. Daniel Herman
tiskový mluvčí ČBK

MICROSOFT PROTI PORODNOSTI

Nejbohatší člověk světa, majitel Microsoftu Bill Gates, věnoval 3,3 milionů dolarů na podporu programů kontroly porodnosti. Jak uvedl časopis »Fortune«, je to největší částka, jaká kdy byla věnována pro antikoncepční programy a systémy kontroly porodnosti.

ACI

ARCIBISKUP CORDES DO KOLUMBIE

Vedoucí papežské rady *Cor unum* odcestoval se zvláštním posláním do Kolumbie, postižené těžkým zemětřesením, které si vyžádalo na 2000 obětí. Cordes předá Kolumbii papežskou finanční pomoc jako »výraz konkrétní solidarity se všemi

trpícími«. Arcibiskup bude rovněž poradcem biskupů při organizaci pomoci pro postižená území.

KNA

KATOLÍCI V ŘECKU

Svatý otec přijal v audienci řecké biskupy, kteří jsou v Římě na návštěvě »ad limina«. Katolíci představují v Řecku malou menšinu o počtu 70 000 věřících. Ve 100 farnostech působí něco více než 100 katolických kněží a 126 řeholnic, které zde spravují 10 dobročinných institucí. Situace katolické církve v Řecku je obtížná. 96 % obyvatel Řecka jsou pravoslavní. Řecká pravoslavná církev má zvláštní privilegia jako národní vyznání Řeků. Katolická církev je diskriminována, nemá přízna-

nou právní subjektivitu a má velké obtíže při nabytí nemoovitosti.

KG

ŘÍMSKÁ RADNICE U PAPEŽE

Jan Pavel II. přijal 6. února představitele městské správy Věčného města v čele s primátorem Francescem Rutellim. Hovořilo se mimo jiné o vážných problémech města, jako je situace mnoha rodin, které žijí v opuštěnosti a samotě bez potřebné péče, nezaměstnanost mezi mládeží, situace 300 000 imigrantů. Svátý otec zdůraznil, že nevystačí uspokojení nejdůležitějších potřeb, ale je nutno rozvinout politiku, která přistěhovalcům zajistí integraci do společnosti.

RV

MARIÁNSKÉ EXERCICIE pro první pololetí roku 1999

Vedení exercicií: P. ing. Stanislav Weigel,
P. Jiří Polášek

Obecné informace: Ladislav Češpiva

Typ exercicií: třídní obnova od pátku do
neděle

Poznámka: zahájení exercicií se koná vždy
v pátek v 18.00 a jejich zakončení ve 13.00
hod.

PŘEHLED EXERCICIÍ:

Velehrad 19. 3. – 21. 3. 1999

Téma: Panna Maria – Matka Jednoty

Doprovodný program: doplněno diafonickým
hudebním pásmem „Světlo z východu“

Místo konání: Poutní a exerciční dům Stojanov,
687 06 Velehrad, tel.: 0632/714 20

Kontakt a informace: Josef Čevela, ředitel
poutního domu

Zasílání přihlášek: na místo konání

Králíky 26. 3. – 28. 3. 1999

Téma: Znamení času

Místo konání: Poutní dům Králíky, Hora Matky
Boží, PSČ 561 69, tel./fax: 0446/631 178

Kontakt a informace: P. Vladimír Jedlička, du-
chovní správa poutního domu

Zasílání přihlášek: na místo konání

Králíky 9. 4. – 11. 4. 1999

Téma: Znamení času

Doprovodný program: doplněno diafonickým
hudebním pásmem „Znamení času“

Místo konání: Poutní dům Králíky, Hora Matky
Boží, PSČ 561 69, tel./fax: 0446/631 178

Kontakt a informace: P. Vladimír Jedlička, du-
chovní správa poutního domu

Zasílání přihlášek: na místo konání

Koclířov 23. 4. – 25. 4. 1999

Téma: Znamení času

Doprovodný program: doplněno diafonickým
hudebním pásmem „Znamení času“

Místo konání: ČMFA Koclířov, PSČ 569 11,
tel./fax: 0461/543 164, 0461/543 166

Kontakt a informace: Ladislav Češpiva, spo-
lupracovník P. ing. Stanislava Weigela

Zasílání přihlášek: na místo konání

Velehrad 30. 4. – 2. 5. 1999

Téma: Panna Maria – Matka Jednoty

Doprovodný program: doplněno diafonickým
hudebním pásmem „Světlo z východu“

Místo konání: Poutní a exerciční dům Stojanov,
687 06 Velehrad, tel.: 0632/714 20

Kontakt a informace: Josef Čevela, ředitel
poutního domu

Zasílání přihlášek: na místo konání

Gruň, 11. 6. – 13. 6. 1999

Téma: Znamení času

Doprovodný program: doplněno diafonickým
hudebním pásmem „Znamení času“

Místo konání: Dům sv. Josefa na Gruni, 739 15
Staré Hamry – Gruň 60, tel.: 0658/378 65

Kontakt a informace: Ladislav Češpiva, spo-
lupracovník P. ing. Stanislava Weigela, Praha

Zasílání přihlášek: Hostivítova 6, 128 00 Pra-
ha 2, Vyšehrad, mobil: 0602/52 17 94

Interpelace premiéra Zemanovi

Vážné znepokojení nad hrozivým vývo-
jem vztahů mezi státem a církvemi vyja-
dřuje v interpelaci na premiéra Miloše Ze-
mana poslanec KDU-ČSL Jiří Karas. Připomíná, že Zemanův kabinet ještě nedávno deklaroval úmysl přispět k serióznímu řešení všech dnes již deset let odkládaných otázek vztahu státu a církví. Namísto věčného přístupu a proklamovaného budování důvěry však vláda činí kroky, které mají za cíl „zpochybnit a snížit význam církví“, a zároveň „zpochybnit církevní vlastnictví s neskrývaným záměrem zkrátit jeho vydání oprávněným vlastníkům na nejnižší možnou míru“, uvádí poslanec.

Takový přístup vlády může podle Karase vést nejen k oslabení pozice církví jako obecně prospěšných institucí, ale i „k obnovení a postupnému utužení jejich závislosti na státu“. „A to včetně hrozby, že postavení státu ve vztahu k církvím se zejména po ekonomické stránce výrazně přiblíží absolutistické pozici státu habsburského, ovšem pro církev v úrovni mnohem nepřívětivější.“

Předsedu vlády poslanec upozorňuje na neudržitelnost jeho výroku, že „katolická církev měla od josefinských dob majetek pouze v pronájmu“. Připomíná, že ani z expertizy takový závěr nevyplývá a že jeden z jejích autorů toto tvrzení dokonce označil za „naprostou stupiditu“. Ptá se premiéra, zda je ochoten svá slova korigovat.

Dále si Karas všimá Zemanova prohlášení, že církev mohou restituovat jen takový majetek, který jim opravdu patřil, a že lze hovořit jen o tom, že „by stát katolické

církev něco daroval“. Žádá objasnění, „jak by mohl být darován majetek někomu, komu podle pozemkových knih a katastrálních zápisů již patří“.

Interpelace se pozastavuje i nad způsobem, jakým premiér a někteří jeho ministři interpretují expertizu o postavení církevního majetku. Zmiňuje se o tom, že jeden z jejích autorů byl ve Federálním shromáždění „vylustrován“ jako spolupracovník bývalé Státní bezpečnosti a že tohoto obvinění byl soudem zbaven na základě výpovědi znalce, jímž byl nynější ministr Jaroslav Bašta. Kromě toho byl tentýž autor dlouho členem analytického legislativního týmu ČSSD a dnes působí ve vedení legislativní rady Zemanovy vlády. „Pokládáte přesto jeho expertizu za zcela nezaujatou a neovlivněnou stanovisky vaší strany?“ ptá se premiéra poslanec. Poukazuje rovněž na výroky ministra Dostála o tom, že církev spotřebovávají peníze určené na kulturu a že by měly být převedeny pod ministerstvo vnitra. Zajímá ho, jaká opatření premiér učinil, aby si Dostál „uvědomil povinnosti ministra odpovědného za celou kulturní oblast“.

Závěrem Karas premiéra žádá, aby vysvětlil nekoordinovanost vládní církevní politiky a fungování komise pro vztah státu a církví, která podle Dostála může pracovat i bez účasti zástupců církví.

Premiér Zeman tedy dostává příležitost uvést řadu svých výroků do souladu se skutečností. Na pravou míru by měl uvést i vztah svých kolegů k vlastním slibům.

Ferdinand Peroutka

DUCHOVNÍ OBNOVA PRO LAIKY Pořádá katolická komunita Institut Miles Jesu – Brno

Pro muže svobodné i ženaté

od 17 do 35 let: Termín: 26. – 28. 2. 1999

Téma: „...*Mistře, co dobrého mám udělat, abych dosáhl věčného života?*“

Přihlášky a informace: Miles Jesu,

Kamenná 59, 639 00 Brno,

tel.: 05/ 43215265

E-mail: mjbbrnomen@brn.czn.cz

Pro ženy od 17 do 35 let:

Termíny pro rok 1999:

12. 3. – 14. 3. • 7. 5. – 9. 5. • 18. 6. – 20. 6.

3. 9. – 5. 9. • 26. 11. – 28. 11.

Přihlášky a informace: Miles Jesu,

Viniční 69, 639 00 Brno, tel.: 05/ 43215265

E-mail: mjbbrnoladies@brn.czn.cz

Unie křesťanských pedagogů pobočka Praha vás zve na přednášku prof. ThDr. Václava Wolfa **ABSOLUTNÍ BUDOUCNOST ČLOVĚKA**.

Bude se konat v úterý 2. března 1999 v 18.00 hod. (vchod se zavírá v 18.15 hod.) v sále sv. Voršily, vchod z Ostrovní ulice č. 11, Praha 1. V rámci filozoficko-teologického cyklu budou další přednášky vždy první úterý v měsíci tamtéž.

EXERCICIE – postní duchovní obnova s otcem Petrem Baranem, salesiánem z Brna, v rekreačním středisku ve Lhotě u Olešnice na Moravě. **Zahájení v pátek 12. března 1999 v 17 hodin, ukončení v pondělí 15. března 1999 v poledne.** Cena 630 Kč (ubytování, strava, režie). Odjezd autobusu do Lhoty z Olešnice v 15.25 hod. Přihlášky přijímá a podrobnější informace sdělí: František Blaha, 679 62 Sulíkov 11, tel.: 0501 / 46 29 51.

DIES DOMINI – DEN PÁNĚ

Tato slova účinně připomínají křesťanskému společenství jeho povinnost udělat ze slavnosti Eucharistie místo, kde se bratrství stává konkrétní solidaritou a v přemítání a v lásce bratří se poslední stávají prvními, kde může Kristus sám prostřednictvím velkorysého daru bohatých chudým jistým způsobem dál uskutečňovat v čase zázrak rozmnožení chlebě. (117, srv. Sv. Palinus z Noly, Dopis Pammachovi 13, 11-12a: Římský senátor je právě proto chválen, že zopakoval zázrak rozmnožení chlebě z evangelia, když zařídil, aby po eucharistickém shromáždění následovalo rozdělení potravy chudým.)

72. Eucharistie je událostí a záměrem bratrství. Z nedělní mše vychází vlna lásky, která se má šířit v celém životě věřících, počínaje tím, že ovlivňuje způsob, jakým se prožívá zbytek neděle. Protože je-li neděle dnem radosti, musí křesťan dát svým konkrétním chováním zřetelně najevo, že „sám“ nikdo nemůže být šťastný. Rozhlédne se kolem, aby zjistil lidi, kteří by konkrétně mohli potřebovat jeho solidaritu.

Může se stát, že v jeho sousedství nebo v kruhu známých jsou nemocní, staří, děti, přistěhovalci, kteří právě v neděli pocítují svou osamělost, nouzi, utrpení ještě bolestněji. Pomoc jim se samozřejmě nemůže omezovat jen na příležitostnou nedělní iniciativu. Ale proč nedat právě tímto postojem celkové angažovanosti dne Páně silnější akcent dělení tím, že zaktivujeme celou svou vynalézavost, jaké je schopná křesťanská láska? Osamělé a nuzné pozvat k sobě k jídlu, navštívit nemocné, potřebným rodinám zajistit výživu, věnovat několik hodin mimořádným iniciativám dobrovolné služby a solidarity – to by jistě byly možnosti, jak vnést do života Kristovu lásku načerpanou u eucharistického stolu.

73. Tak žitá bude nejen eucharistická slavnost, ale celá neděle velkolepou školou lásky k bližnímu, spravedlnosti a pokoje. Přítomnost Zmrtvýchvstalého uprostřed svých se stává podnětem k solidaritě, k naléhavé touze po vnitřní obnově, k pobídce změnit struktury hříchu, do kterých jsou zapleteni jednotlivci, společenství,

Kříž je živá kniha, ze které se konečně dovídáme, kdo jsme a jak máme jednat.

Tato kniha je vždycky otevřená před námi. Čtěte v ní, o přečteném přemýšlejte, ochutnejte tuto novou moudrost. Osvojte si ji a pak půjdete i po cestách vědy, kultury, univerzálního života a ve službě lásky, která je hodna dětí Božích, šířit světlo.

Jan Pavel II.

ba často celé národy. Křesťanská neděle je tedy všechno jiné než zábava; je to spíše do času vepsané „prorocství“, prorocství, které věřící zavazuje kráčet ve šlépějích toho, který přišel, „aby přinesl chudým radostnou zvěst; vyhlásil zajatcům propuštění, slepým navrácení zraku; aby propustil zdeptané na svobodu a vyhlásil léto milosti Hospodinovy“. (Lk 4, 18-19) V nedělní památce velikonočního tajemství se věřící odebírá do školy toho, který slíbil: „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám.“ (Jan 14, 27) A tím, že si tato slova připomíná, stává se tvůrcem pokoje.

Pokračování příště

Liturgická čtení

Neděle 28. 2. – 2. neděle postní

1. čt.: Gn 12,1–4a
Ž 33(32),4–5.18–19.20+22 Odp.: 22a
2. čt.: 2 Tím 1,8b–10
Ev.: Mt 17,1–9

Pondělí 1. 3. – ferie

1. čt.: Dan 9,4b–10
Ž 79(78),8.9.11+13 Odp.: srv. Ž 103(102),10a
Ev.: Lk 6,36–38

Úterý 2. 3. – ferie

1. čt.: Iz 1,10.16–20
Ž 50(49),8–9.16bc–17.21+23 Odp.: 23b
Ev.: Mt 23,1–12

Středa 3. 3. – ferie

1. čt.: Jer 18,18–20
Ž 31(30),5–6.14.15–16 Odp.: 17b
Ev.: Mt 20,17–28

Čtvrtek 4. 3. – připomínka sv. Kazimíra

1. čt.: Jer 17,5–10
Ž 1,1–2.3.4+6 Odp.: Ž 40(39),5a
Ev.: Lk 16,19–31

Pátek 5. 3. – ferie

1. čt.: Gn 37,3–4.12–13a.17b–28
Ž 105(104),16–17.18–19.20–21 Odp.: 5a
Ev.: Mt 21,33–43.45–46

Sobota 6. 3. – ferie

1. čt.: Mich 7,14–15.18–20
Ž 103(102),1–2.3–4.9–10.11–12 Odp.: 8a
Ev.: Lk 15,1–3.11–32

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	28.2.	1.3.	2.3.	3.3.	4.3.	5.3.	6.3.
Antifona	270	270	270	270	270	270	270
Žalm	783	783	783	783	783	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	270	271	272	271	272	271	272
Antifony	313	935	950	965	981	998	1014
Žalmy	921	936	950	965	981	998	1014
Kr. čtení a zpěv	313	317	321	324	327	331	334
Antifona k Zach. kantiku	313	317	321	324	328	331	334
Prosby	314	318	321	325	328	331	335
Záv. modlitba	314	318	322	325	328	332	335

Modlitba během dne:

Hymnus	273	273	273	273	273	273	273
Antifony	273	273	273	273	273	273	273
Žalmy	926	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	314	318	322	325	329	332	335
Záv. modlitba	314	318	322	325	328	332	335

Nešpory:

SO

Hymnus	268	268	268	269	268	269	268	268
Antifony	311	316	945	960	976	992	1009	336
Žalmy	916	930	945	960	976	992	1009	1025
Kr. čtení a zpěv	311	316	319	323	326	330	333	336
Ant. ke kant. P. M.	312	316	320	323	327	330	333	337
Prosby	312	316	320	323	327	330	333	337
Záv. modlitba	314	314	318	322	325	328	332	339
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

